

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knaflava ulica 5
Uredništvo „Domovine“, Knaflava ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaia vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za iz-
zemstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din.
Amerika letno 1 dolar. — Račun poštne karnatice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Nekaj resnice o zaplotnikih

Zadnja številka «Glasnika», službenega glasila Jugoslovske nacionalne stranke, objavlja uvodnik z naslovom «Za obrambo naše narodne sloge». Članek pravi med drugim:

«Že od same ustanovitve naše stranke mnogim zaplotnikom ni šlo v račun, da se jugoslovska narodna in državna politika izpopolnjuje in ustaljuje kot močno in enotno narodno gibanje.

Ko je ljudstvo v množicah pričelo prihajati k naši stranki ter obračati hrbet preteklosti, so mnogi presenečeno gledali in se v svoji onemogli jezi zadovoljevali z najsmehnejšimi prerokovanji, ki se niso in se ne bodo nikdar izpolnila.

V žalosti po izgubljeni preteklosti so pričeli širiti tudi razne pripovedke in spletke na račun naše stranke.

Naša stranka je vedno vedela, kaj se šepče po skritih kotih, vendar se nikdar ni hotela s takimi nasprotniki prerekat. Zavedala se je svojega važnega poslanstva v narodu in državi, ki je bilo mnogo bolj nujno in važno kakor brezpomembna in zlobna podtikanja posameznikov. Naša stranka s svojo ogromno silo v narodu in sijajnimi volilnimi zmagami se ni imela ničesar bati, ker narod ni hotel iti za onimi, ki so bili zavrženi in osamljeni, kakor so zaslužili. Končno naša stranka ni hotela pričeti takih preprirov, ker se je hotela odločno izogniti ponovnemu oživljenju grdih medsebojnih sporov v našem narodu, kakršni so bili prej v navadi.

V odgovor vsem nasprotnikom je širila jugoslovske narodno misel, čuvala in uvrščevala naše narodno in državno edinstvo ter stalno krepila in izpopolnjevala svoje organizacije v narodu.

V zadnjem času se pa opaža nov in resneši pojav, ki se mu mora posvetiti večja pozornost. Ta pojav je tembolj značilen, ker ni osamljen in omejen na ozek krog bivših strankarskih nezadovoljnih, temveč prihaja iz vrst drugih ljudi in celo iz organizacij, ki pravijo, da so jugoslovske in narodno usmerjene ali pa se vsaj poslužujejo rodoljubnih gesel.

Gre za organizacije in osebe izven vrst naše stranke. Vse te se poslužujejo nedopustnih načinov. Taki ljudje gredo v nekaterih krajih na javnih shodih zaradi dosege svojih sebičnih namenov preko mej dovoljene presoje. Oni napadajo in obrekujejo našo stranko in njene najuglednejše predstavnike.

Zato je potrebno, da se nekoliko bavimo s tem najnovejšim pojavom in ga pojasnimo.

Če malo bolje in globlje

pogledamo v vrste vseh današnjih nasprotnikov naše stranke, opazimo, da je njihov ustroj zelo različen in da se njihove miselnosti niti v načelih ne strinjajo med seboj. So med njimi, ki so za jugoslovske narodno politiko, a se dejansko niti malo ne razlikujejo od usodnega delovanja bivših strank. So tudi taki, ki se samo bahajo s

svojim rodoljubnim delom. V njihovem stvarnem delu se ne vidijo ustrezni uspehi, pač pa težnje, pogosto naravnost naperjene proti narodnim in državnim koristim.

So tudi taki ljudje, katerih osebno prepričanje pomeni popolno zanikanje vsega, kar je jugoslovskega, narodnega in rodoljubnega, katerih «gibčnost» pa ima ta uspeh, da se spretno prilagajajo na videz zahtevam sedanjosti in tako neovirano vrše svoje razdiralno delo. Pod vplivom teh poslednjih zahajajo na stranska pota tudi mnogi iskreni ljudje, ki pogrješno mislijo, da služijo svoji domovini.

Glavno je za nas, da so vsi ti izven vrst naše stranke in da delajo danes zavedno ali nezavedno proti jugoslovske narodni in državni politiki, ki jo odločno in dosledno izvaja naša stranka.

Jugoslovska narodna politika in korist naše države zahtevata najpopolnejše edinstvo vseh sil našega naroda, omenjeni nasprotniki pa delajo za razkroj in oslabiljenje teh sil.

Če bi bili ti nasprotniki za tako politiko in za enotne narodne vrste v naši državi, bi njihovo mesto ne bilo v posebnih in brezpomembnih organizacijah, temveč v vrstah Jugoslovske nacionalne stranke, ki ima za seboj ogromno večino našega naroda.

Samo druge vodilne misli in neobrzdana častilakomnost vodijo v nasprotništvo, ker ima vsak iskren nacionalist čuvstvo nacionalne discipline, ki je močnejša od vsega in ki ga veže na delo in usodo celote.

Osebni napadi na ugledne voditelje naše stranke so jim le sredstva, da bi laže prišli do svojega smotra. Oni vedo prav dobro, da s kritiko programa in ustvarjajočega dela naše stranke ne morejo ničesar doseči, ker iz tega ne bi mogli izvleči, česar jim je treba. Ako hoče kdo presoјati

program alni delo, mora nastopati z močnimi dokazi, poleg tega pa mora sam vedeti, kaj hoče, ker v nasprotnem primeru ostane njegova presoja brez vsakega učinka na poslušalce. Zato je našim nasprotnikom mnogo lažje in ljubše, da se poslužujejo že znanih razdiralnih načinov, po katerih se najprej napadajo vojskovodje, zatem pa razbija vojska.

Njihova sredstva so neosnovane presoje javnega dela, brskanje po zasebnem življenju, nesramna obrekovanja in žalitve, izmišljanje in podtikanje nizkotnih neresnic, sladkoustno ljudsko varanje in vse drugo, kar more pred očmi nepoučenega sveta ustvariti sliko in prepričanje, da voditelji naše stranke niso na mestu.

S takimi bajkami in strašili žele razdražiti čuvstva množice ter jih pridobiti za borbo proti jugoslovske narodni in državni politiki. Razume se, da nima nihče izmed dotičnih nasprotnikov, ki izvršujejo to delo z neresničnimi dokazili in nedovoljenimi sredstvi, državljskega poguma, da bi nastopil čisto odkrito ter imenoval osebe in dejanja v svojih napadih in obtožbah, prevzemajoč za to tudi častno odgovornost, kakor delajo vsi častni in pošteni ljudje.

S takimi nepoštenimi napadi naših nasprotnikov se ne bi niti bavili, če ne bi bil njihov smoter ta, da se naša narodna sloga oslabi.

Nihče bi tudi ničesar ne imel proti temu, če bi se posamezniki iz naših vrst in bodisi tudi voditelji naše stranke pozvali na odgovor, ako so kaj zakrivali. Toda za to sta dovoljena samo dva načina: treba je vložiti tožbo pri pristojnih sodiščih proti obtoženemu ali pa mu nuditi možnost, da toži svojega obtoževalca in da se pred sodiščem ugotovi prava resnica.

Vsaka druga pot je nedovoljena, ker vodi v starostrankarski vrtinec neobrzdanih strasti, ki se mora najodločneje pobijati kot škodljiv in nevaren za narod in državo. Tako se nikdar ne sluzi niti kralju, niti Jugoslaviji, niti jugoslovskega narodu.»

Beseda o kmečkih denarnih zadrugah

Komaj pet let je od tega, kar je prejel pisec tega članka od neke posojilnice v manjšem podeželskem mestu naslednje pismo (imeni zavoda in kraja ne navajamo): «Vaše blagorodje! Obrachamo se do Vas z vljudnim priporočilom, da, ako že niste, naložite svoj odvišen denar pri nas... Zakaj Vam priporočamo naš zavod? Radi tega, ker je v njem denar najbolj varno naložen. Naša posojilnica je zadruga z neomejeno zavezo, to se pravi, da vsak član jamči z vsem svojim premoženjem. Ker ima posojilnica v nad 4000 kmečkih posestnikov kot članov, jamči nad 4000 gruntov za varnost vlog. To jamstvo je tako veliko, kakor ga more nuditi le malokateri drugi denarni zavod. Torej naložite denar le pri posojilnici v Razen tega Vam priporočamo

naš zavod tudi radi tega, ker so njegovi člani po ogromni večini kmetje in je torej pravi kmečki denarni zavod. Kmečki denar pa naložite le v kmečke posojilnice. Ker Vam nudimo poleg polne varnosti še dobro obrestovanje, Vam priporočamo, da svoj denar le pri nas naložite . . .»

Takih in sličnih pisem je v tistih letih kar deževalo in so izkušali denarni zavodi drug drugega prekositi z obeti visokih obresti poleg varnosti naložitve in možnosti vsakočasnega dviga naloženega denarja. Ne le med posameznimi kraji, temveč v krajih samih je vladala takrat divja tekma, kdo bo dobil več vlog. Pri tem ni šlo mnogim zavodom le za denar, temveč so imeli pred očmi višje namene. Iz zavesti, da ima tisti moč v rokah, kdor ima v rokah denar, so hoteli

takšni gospodje, ki so imeli v rokah posojilnice, dobiti s tem v svojo roko tudi politične vajeti. Igrali so s tujim denarjem naravnost nevarno igro, ko so proti vsem denarnotržnim pravilom obljubliali in nekaj časa tudi dajali pri obilici denarja na denarnem trgu visoke obresti.

Nič ni bilo lažje kakor ustanoviti tedaj denarni zavod na deželi. Nekaj ljudi se je sestalo in ustanovilo brez kakšne glavnice kreditno zadrugo. Najeli so sobo, kupili knjige in štampljke in poslovanje se je pričelo. Za vsak posel je pa treba znanja in preganja zakon vsako šušmarstvo celo pri krpanju čevljev. Trgovanje z denarjem je posebno težaven posel, a prav zanj ni bilo treba nikakšnega znanja in je lahko v tej tako važni narodnogospodarski panogi, ki je podlaga vse današnje človeške družbe, po mili volji vsakdo nekaznovan šušmaril.

Lahko je dobiti z lepimi obljubami od ljudi denar, mnogo huje pa je s tem zaupanim denarjem tako gospodariti, da bo denarni zavod mož beseda tako glede varnosti denarja kakor glede višine obrestne mere. Nikakor ni treba misliti, da je bil denar, ki so ga nosili vlagatelji v denarne zavode, odvišen denar. Mnogo tega denarja je bilo naravnost pristradanega, od ust pritriganega z edino željo, da bi naloženi denar naraščal z obrestmi za hujše čase. Zato je prav huda in krivična reč, obkladati potrebnega vlagatelja, ki hoče svoj lasten denar iz zavoda, z brezvestnim samogoltnem, kakor smo to čitali v »Demoljubu«, ki se zadnje čase hujuje nad kmečko zaščito in vali nanjo vso krivdo za današnjo denarno stisko. Mimo tega se pa zaletava v poštene vlagatelje, ki nočejo prav ničesar drugega kakor svoj pristradani denar.

Vsak preudaren človek je proti nepremišljenemu dviganju denarja, toda tu ne gre za takšno početje, temveč kratijo mnogokdaj tudi najmanjše izplačilo vlagateljem, ki so v hudi stiski. Znani so nam mnogi primeri, ko odklanjajo zavodi, še preden so šli pod zaščito, izplačevanje tudi majhnih zneskov vlagateljem, čeprav imajo v blagajni denar. V takih primerih gre zlasti za politično moč, ki je nočejo dati samopašni voditelji iz rok. Dokler imajo v rokah denar, imajo tudi vpliv na gospodarsko življenje. Odtod tudi silna mržnja proti zaščitenim dolžnikom, ki so se prav po zakonu o zaščiti kmeta otresli političnega jerobstva denarnih zavodov, ki je imelo pri vseh volitvah tako važno vlogo. Zaradi denarne odvisnosti je moral glasovati dolžnik, kakor se je za-

hotelo političnim mogotcem, ki so imeli v rokah denarni zavod. Prav zaradi neznanja, kako upravljati ljudski denar, pa so prišli strankarski denarni zavodi v današnji težavni položaj, ko se majo s pojemanjem ljudskega zaupanja tudi zadnje osnove njihovega političnega vpliva. Ves krik po njihovem časopisju ni nič drugega kakor grgranje umirajoče politične moči.

Ker se je zdaj pri nas pokazalo tako očitno, da zadruga z neomejeno zavezo niso v stanu brez večjih pretresljajev vsega narodnega gospodar-

stva zadostiti svojim obveznostim, bi morda kdo sodil, da je že osnova teh kreditnih zadrug pogrešna. Toda temu ni tako, vzroki današnje njihove stiske so le v slabem vodstvu posameznih zavodov, ki se niso držali osnovnih načel svojega združnega sestava, ki je zgrajen od malega človeka za malega človeka, a ni zato tukaj, da bi koval iz zaupanega mu denarja politično moč. Mnogo majhnih vlog in prav tako le majhnih posojil je edina zdrava osnova kmečkega denarnega zavoda.

Povratka v stare zmede ni več

Velenje, maja.

Šaleška dolina je v nedeljo pokazala, da je v vrstah Jugoslovenske nacionalne stranke. Ze na postaji v Velenju je pričakala goste nad petstoglavna množica z gasilci v krojih. Na shod so prišli rudarji in kmetje iz bližnjih občin, ki so se pripeljali na okrašenih vozovih, zlasti iz Št. Andreža, Šmartna in drugih krajev. Niso se ustrašili vremena, ko je šlo za to, da javno pokažejo svoje odločno jugoslovensko prepričanje. Dve godbi, rudarska iz Velenja in vrli šentandreški tamburaši, sta dali shodu še posebno svečano razpoloženje.

Zborovanje je otvoril in pozdravil goste delavni predsednik slovenjegraškega sreskega odbora JNS g. Sentjunc. Naglašal je udarno moč jugoslovenske nacionalne misli, ki je predrla že v zadnje hribovsko vas, in predlagal za predsednika shoda preizkušenega narodnega boreca, šoštanskega občinskega predsednika dr. Mayerja, ki je predvsem pozdravil goste, ministra dr. Kramerja, narodnega poslanca in bivšega ministra dr. Vošnjaka, narodna poslanca Gajška in Prekorška in odposlanca ministra Demetrovića inženjerja Domanjka ter prečital čestitke in pozdrave zadržanih narodnih predstavnikov, ministrov dr. Novaka, dr. Srkulja, dr. Andjelinovića, Kraljića, bana dr. Marušića, mariborskega župana dr. Lipolda in drugih. Z živahnim odobravanjem so zborovalci sprejeli predlog, da se odpošljeta pozdravni brzojavki Nj. Vel. kralju in predsedniku vlade Nikoli Uzunovića.

Prvi je govoril inž. D o m a n j k o, ki je pozdravil zborovalce v imenu zagrebske organizacije JNS, ki šteje 15.000 mož.

Zatem je govoril domači narodni poslanec dr. Bogomil Vošnjak, ki je naglašal uspeh JNS, da bo velenjski rudnik že v treh mesecih prižgal luč po vsej banovini. Poudaril je važnost in nujnost ureditve cen za nujnejše življenjske potrebščine, kar je že minister Demetrović obljubil izvesti v najkrajšem času. Omenil je nadalje potrebo gradbe ceste, ki bo vezala Šaleško dolino s Koroško preko Savodnje, ker se bo le tako mogel razviti tujski promet. Vse to pa more izvršiti le enotna močna stranka, ki bo pravična kmetu in delavstvu. Besede poslanca dr. Vošnjaka so sprejeli zborovalci z živahnim odobravanjem.

Za njim je povzel besedo minister in narodni poslanec dr. Albert Kramer, ki je med stalnim odobravanjem izvajal med drugim:

Ponosan sem, da sem sin onega črnega kraja Trbovelj, ki ve, kaj je trud za kruh, onih Trbovelj, kjer je beda morda še večja kakor tukaj. Trije sihti na teden, torej le dvanajst na mesec, držijo komaj našega rudarja med grobom in življenjem. Če ne bi bilo JNS, bi se davno že tudi velenjski rudnik zaprl. Naša stranka pa je zagotovila rudarjem in njihovim družinam še vendarle zadnje skorjo kruha. Da smo to dosegli, se je treba zahvaliti le močni in veliki stranki, kakršna je JNS. Vsi ste videli, da smo prav malo dosegli, dokler smo se klali med seboj v raznih strankah. Naša stranka nosi vso državno moč, toda tudi vso odgovornost. Če bi šla borba na nož naprej, bi že davno tudi mi delili usodo naših bratov onkraj mej, ki še Boga ne smejo moliti javno v našem jeziku. Danes postaja naša država vse močnejša, ker je složna in ker je pod vodstvom Nj. Vel. kralja največja pobornica miru. Naš smoter sta delo in mir. Zato tudi ne poznamo

Soteščan:

20

Dedinja grajskih zakladov

34.

Načelnik Florin je računat brez krčmarja. Za nagrado se je obrisal pod nosom, ker ni našel Gizele, ampak grob neke druge osebe. Vzlic temu pa ni hotel mirovati. Dogodek, ki ga je doživel na produ, mu je obetal nove uspehe.

Spet se je preoblekel in odšel k »Zamorcu«. Tam se ponoči ni smel pokazati v svoji službeni obleki.

«Ali ste spet tukaj?» Njegov obisk krčmarju ni bil po volji.

«Kakor vidim, se me bojite», mu je nagajal.

«Pa ni spet kaj novega?»

«Gizele še nismo našli, kar vam je najbrž dobro znano...»

«Mar se ukvarjam s postopači?»

«O tem sem skoro prepričan...»

«Pa nimate dokazov.»

«Hm, nimam. Ali Činka še ni bilo tukaj?»

«Saj ni neumen», se je krčmar resno namuznil.

«Tedaj ste ga opozorili», ga je prijel za besedo.

«Nisem. Strela naj me ubije...!»

«Ako ste me izdali, se vam bo še otepalo...»

«O tem ni govora. Vidite ga, sedajle prihaja...»

Krčmar se je previdno odstranil.

Čink je bil videti zbežan in sestradan. «Kod se neki potika Štuc?» je pošepnil tovarišu, sedečemu pri prvi mizi.

«Dva dni ga že nisem videl», mu je prav tako tiho odgovoril.

«Jaz pa vem», se je oglasil preoblečeni Florin, ki je slišal njun pogovor.

«Vi?» Postopač se mu je zaupno približal.

«Sedite, Čink! Z vami bi rad govoril.»

«Ali me poznate?» Potepuh je sedel zraven njega.

«Ako ste žejni, bova pila», se mu je hotel prikupiti.

«Lačen sem, lačen. Rad bi se pošteno najedel.»

Florin mu je naročil obilno večerjo.

«Štuc je vaš prijatelj», je začel Florin, ko je Čink oblizal krožnike.

«Čudno, da ga ni odnikoder...»

«Ali ga ni na produ?»

«Koliba je zaprta...»

«Kakor kaže, ste ga iskali... Menda bi mu radi nekaj sporočili...»

«Ni kaj posebnega. Radoveden sem le, kako je opravil s Kušarjem...»

«Ali sta se poznala?» Florinu se je smehljalo zrelo jabolko.

«Pokazal sem mu njegovo kolibo... To je bilo takrat, ko je izginila mladenka...»

«Kakšna mladenka?» ga je izkušal.

«Neka vlačuga...» je pričel lagati. «Menda je izginila s Kušarjem v šumo, kjer živita v divjem zakonu...»

Florin se je nasmehnil in rekel: «Zadeva je nekoliko drugačna. Štuc je pravilno izpovedal...»

«Torej so ga prijeli», se je popraskal za ušesi.

«Pravi, da ste mu pomagali pri umoru...»

«Laže!» Postopač se je očitno ustrašil.

«Pojdiva, da se pogovorimo. Štuc vam vsiljuje krivdo. Vi se morate razbremeniti.»

«Ali taji?» je ujezilo postopača. «Lopov!»

«Tedaj rešite svojo čast in dokažite nedolžnost...»

Čink je spoznal, da se je ujel v zanko. Mirno se je dal ukleniti in odvesti v stražnico. Vso pot je preklinjal nezvestega tovariša in svojo neprevidnost.

Nadzornik Prusnik je hotel najprej omajati Štuca, a se mu je trdno upiral. Šele ko mu je omenil Činka, je pričel omahovati. Priznal je, da je našel utopljenko, katero je zanesla voda med kole pod kolibo.

«Zakaj niste naznanili tega oblastvu?» ga je začel prijemati.

«Nisem hotel, da bi me česa ne osumili...» se je zagovarjal.

«Ako niste krivi, se vam ni treba ničesar bati...»

«Bal sem se sitnosti in jezikov, ki človeku ničesar dobrega ne privoščijo...»

«Ali ste poznali tisto mladenko?»

«Spoznal sem jo po obleki...»

«In kdo je povedal Kušarju, da je utopljenka pod vašo kolibo?»

več liberalcev, ne klerikalcev in tudi ne socialistov, temveč le poštene in za delo vnete ljudi, ki si podajajo roke za splošni blagor. V vseh občinah po vsej državi ima naša stranka svoja zborovanja. Kakor ima kralj oboroženo vojsko za zunanje sovražnike, tako je JNS vojska, ki čuva mir in bratsko ljubezen znotraj države.

Prehajajoč na gospodarska vprašanja je naglašal minister dr. Kramer zlasti veliko važnost novih trgovinskih pogodb, ki bodo prinesle znatno olajšanje našemu gospodarstvu. Dejal je:

Tisti, ki pravijo, da se dá v 24 urah vse izboljšati, so krivi preroki. Če jih vprašate, kako se bo to doseglo, molčijo. Naša JNS pa je poštena in ne sluka nemogočih reči in ne obljublja čudežev. Eno je pribito: Čim več nas bo v stranki, tem več bomo dosegli. Mi smo edina vsedržavna stranka v državi, proti kateri se ne da delati. Kdor upa, da se bodo spet vrnila stare zmede, se kruto vara. Mi dajemo spoštovanje vsem narodnim svetinjam in je podel lažnik tisti, kdor trdi, da je slovenstvo ogroženo. Katoliška vera uživa poleg drugih veroizpovedi takšno zaščito, kakor le v redkokateri državi. Nj. Vel. kralj je globoko veren in so katoliške svečanosti in katoliške cerkve sredi Beograda najzgovornejša priča verske svobode katoličanov v naši državi. JNS zahteva le spoštovanje naše jugoslovenske skupnosti.

Govoru ministra dr. Kramerja so sledili dolgo-

trajno burno odobravanje in živahni vzkliki JNS in njenim voditeljem.

Narodni poslanec Karel G a j š e k je nato poudarjal potrebo sloge, ker bo sicer naš narod, ki je prišel po svoji zemljopisni legi med najhujše sovražnike, na križ pribiti.

V istem smislu je govoril tudi bivši poslanec D r o f e n i k, ki je občudoval silen razmah JNS do zadnje gorske vasi.

Narodni poslanec Ivan P r e k o r š e k je govoril o nujni potrebi izpopolnitve invalidskega zakona ter je obljubil, da bo napel vse sile, da bodo prejemale rudarji redno izplačilo svojih krvavo zasluženih mezd. Govorec o kmečki zaščiti je obsodil previsoke obresti raznih denarnih in tudi združnih zavodov. Naposled je poudarjal, da nima nihče pravice za zabavljanje na državo, ki bo zlomila vse, ki ne bodo hodili po njenih potih.

Po sprejetih resolucijah je predsednik dr. Mayer zaključil veličastno zborovanje s pozivom k složnemu delu.

Popoldne je bil shod v Slovenjgradu. Zaradi slabega vremena se je vršil v Sokolskem domu, katerega velika dvorana je bila z galerijo vred polna občinstva. Shod je otvoril predsednik sreske organizacije JNS g. Šentjure, predsedoval pa mu je slovenjegraški župan g. dr. Bratkovič. Nastopili so isti govorniki kakor na shodu v Velenju.

Živčna preučenost.

Znanstveno je dognano, da regulira ekstrakt iz življenjetvorne žleze mlade in močne živali («Kalefluid»), doveden v organizem, sekretarno delovanje vseh žlez. krepi ves organizem in uravnoveša živčni sistem tako, da postane človek zopet močan, aktiven v življenju in sposoben za delo in borbo za svoj obstanek. — Omm, ki se zanimajo za zdravljenje s «Kalefluidom», pošljemo brezplačno detajlno literaturo. Zahteva naj se jo pod naslovom: Beograd, Njegoševa 5, Miloš Marković. «Kalefluid» se prodaja v lekarnah in drogerijah.

Reg. S. br. 10.537/33

140

je namreč dobila nasprotniška lista 296, v sredo pa samo 213 glasov. Nasprotno pa je nacionalna lista še narasla za 53 glasov (od 359 lanskih na 412 pri sedanjih volitvah). Nacionalna lista z nosilcem g. Francetom Skuhalo je torej zmagala z večino 199 glasov, medtem ko je bila večina lani le 63 glasov. Lep sad klerikalne pritožbe! Uspeh JNS je lep dokaz za zavednost in politično zrelost občanov.

V petek so bile volitve v C e z a n j e v c i h. Tam je lani nacionalna lista zmagala le s tremi glasovi večine. Pri sedanjih volitvah pa je dobila 30 glasov večine.

Najhujši je bil boj za občino S v. J u r i j o b Š č a v n i c i, kjer so bile volitve v soboto. To je namreč rojstna občina g. dr. Korošca, pa so nasprotniki še posebno hrepeneli, da bi jo dobili v roke. Že lani so nastopali z vsemi silami, da bi jo pridobili zase, pa so kljub temu pogoreli. Dobili so 206 glasov, nacionalna lista, čije nosilec je g. Alojzij Zernec, pa 244. Ko je upravno sodišče ugodilo njihovi pritožbi in volitve razveljavilo, so se zakleli, da mora občina zdaj priti nazaj v njihove roke, da se tako popravi «sramota», storjena Koroščevemu domačemu kraju. S posebno vnemo sta se pri delu za nasprotno listo odlikovala župnik g. Štuhec in šolski upravitelj g. Ivanšič. Tudi mnogo vina se je stočilo za Koroščevo zmago. Pa so bili tudi nacionalni volilci čvrsto pri delu. Posledica je bila, da je bila volilna udeležba še večja kakor lani. Lani je volilo 450, letos pa 473 volilcev. Dobila je nacionalna lista 258, nasprotniška pa 215 glasov. Dne 15. oktobra je torej zmagala narodna lista z 38, sedaj pa s 43 glasovi večine.

Ves ljutomerski srez je ponosen na te lepe uspehe in čestita zavednim narodnim volilcem v vseh treh občinah.

Tri nacionalne zmage pri občinskih volitvah

Tudi v Koroščevi rojstni občini je zmagala Jugoslovenska nacionalna stranka z večjo večino kakor lani

L j u t o m e r, maja.

Pretekli teden so bile v treh občinah ljutomerskega sreza ponovne volitve: v Križevcih, Cezanjevcih in pri Sv. Juriju ob Ščavnici. V vseh treh občinah je že lani pri prvih volitvah zmagala Jugoslovenska nacionalna stranka, a je upravno sodišče na pritožbo klerikalcev volitve razveljavilo. Seveda so klerikalci zdaj napeli vse sile, da bi zmagali in tako dokazali, da je bilo razveljavljenje volitev upravičeno.

Pa ni nič pomagalo. Pri ponovnih volitvah se je izkazala pravica vse drugače, kakor so nasprot-

niki pričakovali, zakaj tudi organizacije JNS niso držale križem rok, temveč so sproti razkrivale nasprotniške laži, obenem pa izpodbujale somišljenike. Ljutomerski narodni poslanec g. Jakob Zemljčič je imel pred volitvami shode v vseh treh občinah. Na teh shodih sta govorila tudi podpredsednik senata g. dr. Ploj in poslanec sosednega ptujskega sreza g. Lovro Petovar.

V Križevcih so bile volitve predzadnje sredo. Nasprotniki so spravili na volišče vse, kar so mogli. Uspeh pa je bil ta, da so od lanskih volitev nazadovali za 83 glasov. Lani 15. oktobra

«Nihče drugi kakor Čink, moj tovariš. Zaupal sem mu kot prijatelju...»

«Ali veste, da utopljenka ni bila Gizela, katero ste — kakor je videti — že prej poznali?»

«To ste mi povedali šele tukaj. Ako bi bil vedel poprej, bi bil javil oblastvu...»

«Kje pa je Gizela, ki je izginila tisti večer, ko je šla na Malinje?»

«Vrag vedi», je odgovoril malomarno.

«Ali imate koga na sumu?»

«Prav nikogar.»

«Kje je vaš tovariš Čink?» mu je Prusnik segel v besedo.

«Kaj vem. Taki ljudje nimajo stalnega bivališča.»

«Ali sta se sprla, da vas je izdal Kušarju?»

«Šlo je brzkone za plačilo. Kušar ga je podkupil...»

«Kako sta potem obračunala s Kušarjem? Ali je spoznal utopljenko?»

«Po obleki je sodil, da je Gizela...»

«In potem?» Prusnik ni mislil, da bo toliko izvedel.

«Obdolžil me je, da sem utopil mladenko. Tako sumničenje me je razjezilo...»

«In kako ste utešili svojo jezo?»

«Napadel me je, zato sem se moral braniti...»

«Kako ste se branili?»

«Vrgel sem ga v reko in pritisnil na dno s kolom...» mu je prišlo počasi iz grla.

«Ali je utonil?»

Štuc je nemo prikimal.

«Naprejl!» Nadzornik si v naglici ni mogel domisliti primernega vprašanja.

«Nato je prišel Čink — zvižčno kakor satan...»

«Ali nista bila dogovorjena?»

«Ne!» je zanikal odločno.

«Pa ste mu povedali, kaj ste naredili?»

«Mrliča je bilo treba nekam odstraniti. Spravila sva ju na prod in zasula s peskom.»

«Čink vam je torej pomagal...»

«Sam bi ne bil mogel tega izvesti...»

«Morda pa je Čink umoril mladenko?» je nadzornik preusmeril zasliševanje.

«Tega ne verjamem.» Štuc je bil ves zmeden ter ni mogel več odgovarjati. Preiskovalec ga je izročil biričem, naj ga odvedejo nazaj v ječo. Naročil pa jim je, naj mu privedejo novega gosta, s katerim bosta nadaljevala.

Čink je stopil pred Prusnika z uklenjenimi rokami. Tu so mu odpeli verigo ter ga pozvali, naj se dostojno vede.

«Najprej mi povejte, zakaj ste me zaprli», je vprašal biriče.

«Ali vam niso še povedali?» se je smehljaj nadzornik.

«Nekaj so mi hoteli natvesti, kar pa odločno odklanjam...»

«Prusnik mu je našteval: «Obdolženi ste, da ste pomagali skrivaj pokopati dva mrliča, čijih usoda še ni natanko dognana... Prav tako še ne vemo, kam je izginila mladenka, kateri je ime Gizela...»

«Ako menite, da sem jaz kriv, se motite.» Čink je odgovarjal mirno in razločno.

«V prenočevalnici pri 'Belem orlu' ste nadlegovali nekega Kušarja, ki je prišel nedavno v mesto...»

«Priporočil sem se mu za prenos prtljage...»

«Zakaj ste ga izvabili v kolibo?»

«Ustregel sem njegovi želji... Opozoril sem ga celo na nevarnost...»

«Vaš tovariš Štuc je zalezoval neko mladenko. Ali mu je bilo naročeno?»

«Ne vem.» Potepuh ni hotel ničesar izdati.

«Pravijo, da je imel vedno dovolj denarja. Odkod ga je neki dobival?»

«Zaslužil ga je na produ...»

«Torej ne veste, kje je Gizela?» je nadzornik mešal vprašanja.

«Mislim, da je utonila...»

«Potem ste pomagali odstraniti oba mrliča...»

«Tega ne tajim, gospod nadzornik. Obžalujem pa, da sem pokazal Kušarju pot v kolibo...»

«Torej niste imeli slabega namena?»

«Nisem», je dvignil prste in prosil: «Dajte mi prisego!»

«Niste še vsega povedali», ga je zavrnil nadzornik.

«Vse, kar sem vedel.»

«Ako ste utrujeni, bomo počakali, da se odpočijete. V vaši celici je mir ter si boste lahko marsikaj domislili. Časa imate dovolj in doma vas ne bodo pogrešali. Pri delu ne boste mnogo zamudili.»

Naši vinogradniki so zborovali

V nedeljo se je vršil v prostorih hotela Orla v Mariboru šestih shod slovenskih vinogradnikov, ki ga je vodil predsednik Vinarskega društva za Slovenijo, narodni poslanec g. Lovro Petovar.

Po strokovnih poročilih so bile sprejete resolucije, ki vsebujejo med drugim:

Zakon o vinu in pravilnik k temu zakonu naj se najstrože izvajata. Država kakor tudi banovina naj pospešujeta **produktivno vinarsko združništvo**. Le skupna zadružna predelava vin enotnega tipa more rešiti malega in srednjega vinogradnika. Ker pa se take zadruge morejo ustanoviti le z javnimi podporami, naj se v to svrhu v državni kakor tudi v banovinski proračun vnesijo primerni zneski. Take zadruge naj vodijo samo strokovnjaki.

Pri vseh **trgovinskih pogajanjih** naj se gleda na to, da se dosežejo čim večje ugodnosti za izvoz našega namiznega grozdja in vina. K tem pogajanjem naj se pritegne vinogradnik strokovnjak kot odposlanec.

V svrhu izvoza vin v druge države, zlasti v Ameriko, naj se osnuje poseben konzorcij. Ukine pa naj se vsaka carina na galico, žveplo in sploh na vsa sredstva za pokončavanje trsnih škodljivcev in boleznih. Pri podeljevanju dovoljenj za vinotoče naj se postopa strogo po zakonu.

Devizni predpisi zelo ovirajo izvoz našega vina. Dokler se ti predpisi ne ukinejo, naj se dajejo dovoljenja tudi posameznim vinskim pridelovalcem, ki vino izvažajo. Dovolijo naj se spet brezobrestna posojila siromašnim vinogradnikom pri obnovi vinogradov v dravski bano-

vinu po predhodnem pregledu in uradno odobrenem načrtu.

Nadalje zahtevajo vinogradniki strogo oblastveno nadzorstvo nad zasebnimi trsnicami. Banska uprava naj po sreskih načelstvih dostavi vsem občinam seznam trsničarjev, ki imajo od kmetijskega ministrstva dovoljenje za trsničarski obrat. Strogo pa naj prepove krošnjarenje in prodajanje trsnih cepljenk na sejnih. Zakotni trsničarji naj se najstrože kaznujejo.

Strogo na se izvaja zakon, odnosno pravilnik o pospeševanju vinogradništva, po katerem je vsako razmnoževanje samorodnic prepovedano. Tudi naj odpade člen v finančnem zakonu, po katerem bi smel obdržati vsak vinogradnik še 500 samorodnih trsov. Obnavljajo naj se samo najboljše vinorodne gorice in opuste naj se vse slabše lege. Načelno naj se pri banski upravi postavi za vinogradništvo, kletarsko nadzorništvo in sadjarstvo po en poseben referent za vsako panogo. V vinorodnih okrajih pa naj se postavijo posebni strokovnjaki za vinarstvo.

Celotna trošarina na vino naj se določi največ na en dinar od litra. Trte cepljenke naj se še nadalje oddajajo iz banovinskih trsnic vinogradnikom, ki so opustili samorodnice v vinorodnih legah, kakor se je to dogajalo doslej.

Banska uprava naj določi v svojem proračunu primerne postavke za prirejanje vinskih sejmov, vinskih razstav in strokovnih potovanj vinogradnikov. Strokovni nasveti kmetijskih poizkusnih nadzornih postaj naj se vinogradnikom dajejo brezplačno. Pristojbine, ki se zahtevajo od vinogradnikov za majhne analize, naj odpadejo.

Politični pregled

Gospodarska pogajanja z bolgarskim odposlanstvom v Beogradu so bila zaključena pretekli teden in je bila

trgovinska pogodba z Bolgarijo podpisana

v četrtek. Za našo državo jo je podpisal minister za trgovino in industrijo Juraj Demetrovič, za Bolgarijo pa predsednik bolgarskega trgovinskega odposlanstva dr. Karadžov. Pogodba, ki vsebuje tudi živinozdravstveni dogovor, sloni na načelu največjih ugodnosti. Obenem je bil skle-

njen med obema narodnima bankama sporazum, ki ureja plačilne načine med obema državama.

Pretekli četrtek je bil v Pragi

četrtič izvoljen za predsednika češkoslovaške republike dr. Masaryk.

Od prisotnih 420 članov češkoslovaškega narodnega predstavništva je oddalo veljavne glasove 418, od teh 327 za dr. Masaryka. Proti njemu so glasovali največ fašisti, komunisti in madžarski iredentisti. Ponovna izvolitev dr. Masaryka je iz-

zvala po Pragi in ostali Češkoslovaški veliko za- doščenje. Ponovna izvolitev Masaryka, velikega prijatelja jugoslovenskega naroda, za češkoslovaškega predsednika pozdravlja tudi vsa naša narodna javnost.

V Avstriji so razmere vedno bolj napete. General Rönge, ki mu je kancelar Dollfuss poveril vodstvo tajne politične policije,

ugotavlja v poročilu na dr. Dollfussa, da je Avstrija pred nastopom nove državljanske vojne,

češ, da imajo socialisti nad 250.000 organiziranih borcev, oboroženih s puškami in topovi. V poročilu opozarja Rönge kancelarja dr. Dollfussa, naj se ne zanaša preveč na Heimwehr, ki še vedno ni opustila svojih posebnih smotrov. Še večje nepravilnosti kakor socialisti pa povzročajo Dollfusovi vladavini narodni socialisti (hitlerjevci), ki uprizarjajo atentate na železnice in razne javne zgradbe. Spričo takih razmer je Dollfusova vlada sklenila

uvvedbo delnega obsednega stanja.

Po tem sklepu pridejo vse osebe, pri katerih bi se našli peklenki stroji, bombe ali druga razstreliva, kakor tudi osebe, o katerih bi se domnevalo, da pripravljajo napade ali pa podpirajo atentatorje, pred preko sodišče, ki jih lahko obsodi tudi na smrt. Ker so se atentati kljub tem ukrepom ponavljali, je vlada razširila obsedno stanje in pridejo pred preko sodišče tudi osebe, ki bi zlonamerno poškodovale javne naprave.

V soboto je

naš zunanji minister Jevtić odpotoval v Ženevo,

odkoder se napoti po končanem izrednem zasedanju sveta Društva narodov v Pariz. Po pisanju francoskih listov to ne bo samo prijateljska potrditev francosko-jugoslovenske vzajemnosti, nego se bodo vršili tudi važni politični razgovori. «Petit Parisien» piše, da bo minister Jevtić v Ženevi in Parizu še enkrat potrdil neomajno odločnost Jugoslavije proti obnovi bivše habsburške monarhije. Povratek bivšega nadvojvode Evgena Habsburškega na Dunaj je namreč spet spravil to vprašanje na dnevni red. Enako stališče kakor Jugoslavija zavzemata tudi ostali državni Male antante.

Ta teden so se zbrali v Ženevi vodilni državniiki vsega sveta in

se bo odločila usoda razorožitvenega vprašanja.

Čink je šel globoko po sapo. Ako pove zdaj resnico, izda prijatelja ter mu pomaga v ječo. Če pa molči, bo moral sedeti še dalje med vlažnimi zidovi. Ali naj koristi sebi in škoduje tovarišu? Ni se mogel odločiti.

Nadzornik je prekinil zasliševanje. Vstopil je Milan, radoveden, kako poteka preiskava.

Prusnik se je pohvalil z novimi uspehi. Kušarjeva smrt je pojasnjena. Štuc je priznal, da ga je pahnil v reko ter ga utopil. Izgovarjal se je s silobranom. Čink je pomagal pokopati mrliča; drugače pa zanika krivdo.

Milana je zanimalo, ali je prispelo o Gizeli kako novo poročilo.

«Tukaj smo vedno na istem mestu», je odgovoril Prusnik. «Vse, kar vemo, je to, da je bila utopljenka res neka druga oseba...»

«Kaj pa vi pravite?» se je obrnil Milan na obdolženca.

Čink je nekaj časa molčal, nato pa je prosil nadzornika, naj mu dovoli, da bi z Milanom o tem sama govorila.

Prusnik mu je ugodil ter se odstranil v drugo sobo.

«Gizela je bila vaša zaročenka», je omenil Čink, ko sta ostala sama.

«Prav zato bi bil hvaležen onemu, ki bi mi odkril njeno bivališče...»

«Ali boste držali besedo?»

Milan mu je segel v roko.

«Ako mi vrnete prostost, vam bom pomagal. Naj bo iskanje še tako naporno, ne bom odnehal prej, dokler ne najdem vaše ljubljene neveste...»

«Ali govorite resnico?» Milan se ni zanesel na njegove besede.

«Ako se vam izneverim, me lahko usmrtime», je zatrdil svečano. «Ko me boste izpustili, bom odšel na delo. Opravi bom več kakor vsi biriči.»

Milan mu je zaupal zaradi svoje zaročenke. Zmenila sta se z nadzornikom, ki je odslovil jetnika z besedami: «Ako nas slepite, boste kmalu spet tukaj. Vedite, da ne lažete drugim, ampak sebi...»

Čink je poskočil od veselja, ko so mu sneli okove.

35.

Utopljenko, ki je naposled obveljala za hčer preprostega kmeta, so pokopali. Nadzornik Prusnik je shranil zapisnik, v katerem še ni bilo pojasnjeno, kako je prišla uboga grajska uslužbenka do ogrinjala, katero je nosila Gizela.

Celo načelnika Florina je zapustila sreča. Njegova poizvedovanja niso bila več uspešna. Štuc se je zaklinjal, da ni umoril Gizele, ter mu dvojnega zločina niso mogli dokazati.

Trudil se je tudi mestni oblastnik. Izdal je razglas, da bo dobil nagrado tisti, ki mu prinese kako poročilo.

Dokler je krožil razglas po mestu, toliko časa ni našel pravega odziva. Ko pa je prispel na deželo, se je pojavila pri mestnem oblastvu že-

nica v preprosti platneni obleki. Ruta, ki jo je nosila na glavi, je bila iz pisane tkanine. Izpod nje je gledalo nagubančeno čelo nad drobnimi živimi očmi, ki so se sukale med košatimi trepalnicami. Starka je živela na Malinju v razdrapani koži. Rekli so ji grajska čarovnica.

«Kje pa sem?» Zenica je stopila pred služabnika ter se naslonila na grčavo palico.

«Tukaj je sedež mestnega oblastva», je odgovoril služabnik.

«Tedaj so mi prav pokazali...»

«Kaj bi pa radi?» jo je vprašal prijazno.

«Z najvišjim gospodom bi želela govoriti...»

«Kdo pa ste?» je moral izvedeti, preden je obvestil oblastnika.

«Katica z Malinja. Pravijo mi tudi Matilka.» Služabnik jo je povedel v sprejemnico in poklical oblastnika.

«Prišla sem zaradi tiste deklice», je začela, ko je vstopil oblastnik. «Ubožica je menda utonila...»

«Ali ste jo poznali?» je vprašal oblastnik.

Matilki se je razvezal jeziček: «Dokler je služila v graščini, sva bili sosedji. Jaz sem ji pri skrbeli službo.»

«Kdaj ste jo videli poslednjič?» je poizvedoval radovedno.

«Menda je bilo tisti večer, ko je šla v reko...»

«Kje ste jo videli?»

«Pri meni. Prišla se je posloviti...»

(Dalje prihodnjič.)

Posvetovanja so se že pričela. Sestalo se je predsedništvo razorožitvene konferenče in je predsednik konferenče Henderson pozval odposlanec, naj storijo vse, da se ugodno reši vprašanje razorožitve. Listi izražajo upanje, da bo konferenca morda le imela uspeh.

Ustanovitev kmetijskega sveta

Kmetijski minister g. Juraj Demetrovič je na podlagi pooblastil ministrskega sveta predpisal uredbo o kmetijskem posvetovalnem odboru. Uredba določa med drugim:

Pri kmetijskem ministru se v svrhu pospeševanja kmetijstva ustanovi kmetijski posvetovalni odbor. Njegova naloga je, dajati kmetijskemu ministru strokovna mnenja o vprašanjih s področja kmetijstva, ki pridejo na dnevni red sej.

Posvetovalni odbor sestoji iz 15 članov. Od teh bo devet imenovanih iz vrst najuglednejših kmetovalcev vsake banovine. Dalje bodo v odboru po en profesor kmetijsko-gozdarskega oddelka vseučilišča v Beogradu in kmetijsko-gozdarskega oddelka vseučilišča v Zagrebu, en profesor živinozdravniškega oddelka na vseučilišču, en član uprave gospodarskih zbornic, en član Centrale industrijskih korporacij in en član upravnega odbora Zveze kmetijskih zadrug. Člane posvetovalnega odbora imenuje kmetijski minister za dobo dveh let.

Seje odbora sklicuje in jim predseduje kmetijski minister. Odrediti pa sme svojega pomočnika ali enega izmed načelnikov ministrstva, da ga nadomešča in predseduje sejam, če sam ne bi utegnil. Seje odbora ne smejo trajati dalje ko tri dni pri enem zasedanju. O sejah se vodi zapisnik.

Za vodstvo poslov upravnega značaja se ustanovi pri oddelku kmetijskega ministrstva za kmetijsko politiko tajništvo odbora. Osebe tajništva imenuje kmetijski minister.

Članom odbora, ki žive v Beogradu, pripada na račun dnevnic 200 Din za sejo, tistim članom, ki niso iz Beograda, pa povrnitev potnih stroškov in po 300 Din dnevnic.

Po vsej Sloveniji gre glas: Le „Domovina“ je za nas!

RICHARD VOSS DVA ČLOVEKA

«Do vaših dolin, do vaših višav sega človeško trpljenje. Skalnatí zidovi, ki vas zapirajo pred svetom, vas ne varujejo pred skupno človeško usodo. In svečani mir vaše osamljenosti trga krik bolečine iz vaše človeške notranjosti. Tudi vi morate kopati grobove, brisati solze in klicati k nebu: „Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil?“

«Če čutite v svoji človeški bolečini, da vam srca krvave, pridite sem gor, visoko nad sopro globe. Tu vstopite! Tu stoji svetišče Krvavečega srca Matere, med vsemi svetinjami zemlje najsvetejše. Saj ni ničesar, kar bi bilo tako od nebes kakor materina ljubezen in materina bolečina.

«Svoja krvaveča človeška srca prinesite temu materinemu srečju; in iz njegovih ran bo tiho in blažilno kanilo v vaše, da pojdete potlačeni od tod, nazaj v svoje kočje, k svojemu delu, k svojemu trpljenju in k svojim težavam. In ne smete nad tem godrnjati. Saj vas je prav to privedlo sem gor, kjer ste bliže nebesom, ki naj vas blagoslovijo z blagoslovom ljubezni, najmogočnejšim in najbolj božjim med vsemi blagoslovi.

«In oznaniti vam moram, da je meni, nevrednemu, dano dovoljenje, da vas bom odslej izpovedoval, vam dajal odvezo in bral maše za vas. Smel bom tudi prinašati Rešenika vašim umirajočim. Za vas sem to prosil svojega višjega in moja prošnja je bila uslišana.»

DOPISI

ČEPLJE OB KOLPI. Naša mlada gasilska četa se giblje. Dne 10. t. m. je imela lepo prireditve, katere udeležba je bila razumno zadovoljiva. Le nevihta proti večeru nam je kljubovala. Vsem došlim gasilskim četam se odbor zahvaljuje za obisk.

FRAM-KOPIVNIK. Počastitev 200letnice rojstva našega svetovnoznane čebelarja Antona Janše smo proslavili na prav slovesen način. Dne 20. t. m. se je ustanovila v Kopivniku podružnica Čebelarskega društva. S tem smo postavili lep spomenik našemu rojaku Antonu Janši. Na rojstni dan očeta čebelarjev smo imeli v Korenovi gostilni v Kopivniku Janševo proslavo. Vse navzočne je pozdravil šolski upravitelj iz Planice g. Jožko Pohar, nato pa je imel predavanje o Janši posestnikov sin g. Jože Koren iz Kopivnika. Šolski upravitelj g. Pohar je poljudno predaval o čebelarski organizaciji in njenem pomenu. Pri volitvah so bili izvoljeni: za predsednika Jožko Pohar, šolski upravitelj; za podpredsednika Pokrivač, mizar; za tajnika Jože Koren, posestnikov sin; za blagajnika Stern, posestnik; za odbornike pa: Pungračič, Šlamberger in Strafela.

GORENJI LOGATEC. Na binkoštni ponedeljek sta se poročila v Ljubljani tukajšnja domačina gđc. Riharjeva Franja in g. Smole Slavko. Novoporočencema obilo sreče v novem stanu! — Šolski malčki so nas prav presenetili z otroško igro «Kraljem Matjažem», ki so jo igrali pred polno dvorano Sokolskega doma 27. t. m. — V četrtek 31. t. m. ob 17. bo lutkovna predstava v našem Sokolskem domu. Vljudno vabljeni! — Dne 3. junija se udeleži naš Sokol javnega letnega nastopa bratskega društva v Hotedršici. — Namesto obolelega veterinarskega nadsvetnika g. Riharja, ki se zdravi v Krapinskih toplicah, vrši začasno veterinarske posle veterinar g. Pavšič. — K tukajšnjemu sreskemu sodišču je dodeljen kot pristav g. Jug.

GORENJA VAS. V Gorenji vasi, odnosno na Trati, je pri drugih občinskih volitvah še sijajneje zmagala Jugoslovenska nacionalna stranka. Pritožba je zavržena. Občina je v rokah skrbnega občinskega predsednika g. Jelovčana, trgovca in posestnika. Kakor je vesten v svojem lastnem gospodarstvu, tako bo vestno opravljal tudi ob-

činske posle, v katerih ima že velike izkušnje. — Za letos se nam obeta precej dobra letina, ako bo odslej ugodno vreme.

HRASTNIK. Dramski odsek Narodne strokovne zveze je priredil v nedeljo 20. t. m. v Sokolskem domu dramo «Kajna», katere snov je vzeta iz življenja Slovencev pod Italijo. Kljub slabim razmeram v dolini se je prireditve udeležilo dovoljno število občinstva, kar pomeni, da vlada zanimanje za naše delo.

LESKOVEC PRI KRŠKEM. Pododbor Zveze kmečkih fantov in deklet priredi 3. junija ob 15. v Leskovcu pri Krškem tekmo koscev pod pokroviteljstvom narodnega poslanca g. Alojzija Drme-lja. Lani je imela naša mladina prireditev v Krški vasi, letos pa hoče v Leskovcu v podvojenem obsegu proslaviti svoj vsakoletni praznik. Priditel!

MALA NEDELJA. V nedeljo 3. junija popoldne bo praznovala naša gasilska četa velik dan, kajti otvorila bo svoj novi dom, ki bo v ponos našemu kraju. Pri svečanosti bo igrala polnoštevna sokolska godba (26 mož). Potem bo srečolov s 300 krasnimi dobitki. V šotorih bo preskrbljeno s prleškimi gibancami, krapci in drugimi dobrotami. Proti večeru bomo zaplesali «Lüštno more biti». Vabimo sosedne čete, ia prihitijo ta dan k nam. Vse gasilstvu naklonjeno občinstvo naj pride!

MOJSTRANA-DOVJE. V nedeljo 13. t. m. so nas posetili Sokoli iz Zirovnice ter odigrali na našem odru v Dovjem spevoigro «Svoje glavka». Igra je bila izvrstno podana, tako da igralci zaslužijo vso pohvalo. Tudi občinstvo ni varčevalo z njo. — V četrtek 17. t. m. so v salonu pri Kramarju zborovali naši strelci. Kljub delavniku je bil občni zbor zelo obiskan. Po izčrpnem poročilu poročnika g. Nedića je bila izrečena odboru razrešnica z zahvalo. Za predsednika novemu odboru je bil izvoljen gosp. Zupan Rudolf, rezervni poročnik, kar nam nudi jamstvo, da bo družina uspevala. — V Ljubljano je premeščen g. poročnik Nedić. V času svojega triletnega službovanja med nami je postal g. Nedić splošno priljubljen. Zelo ga bodo pogrešali naši strelci, smučarji, planinci in Sokoli. Na njegovo mesto je imenovan podporočnik g. Štefanovič.

PODVELKA. Tukaj smo 28. t. m. ustanovili občinsko organizacijo JNS. Ustanovni zbor se je vršil v dvorani Grubelnikove gostilne na Lehnu. Kljub deževnemu in mrzlemu vremenu je narodna zavednost naših vrlih Pohorcev privabila k

Med poslušalci te pridige na gori je zavrelo, kakor bi bili opojeni... Nič več ne bo treba utrudljivih in dolgih potovanj, da bodo lahko odkrili svoje grehe duhovniku in si izprosili odvezo. Nič več jim ne bo treba hrepeneti, pri najvišji daritvi tam daleč. V divjo samoto je prišel Bog, v njihovih domovih se je naselil, pri njih je ostal. In ko bodo po dolgem, utrudljivem delu zamenjali zemeljsko z večnim, bodo lahko v miru poiskali poslednje ure. K njihovi smrtni postelji bo prihajal zdaj Gospod in jim bo pomagal v poslednjem boju, ki seveda ni najhujši v njihovem življenju...

Silili so naprej, k možu, ki naj bi bil zločinec, in ki je zanje izpolnil največje, najbolj zaželeno. Čeprav se je branil, so mu s silo poljubovali roke in obleko. Zahvaljevali so se in molili, jokali in vriskali v opoju svojega zagrizenega veselja.

Potem se je prvič v tem visokem alpskem svetu oglasil zvonček. Mladi Martin je zvonil in mislil pri tem na svojo ljubljeno gospodarico. Potem je opravil duhovnik pred kapelo sveto daritev. In nad glavami ljudi, ki so ponižno klečali, so grešne roke prvič dvignile na tem kraju kelih k okamenelim glavam gorskih orjakov in obrazu neba, ki ga je ožarjalo jutrnje solnce.

«Prečastiti gospod naj pride v hišo.»

Nagovorjenec se je moral zbrati, da je s kolikor mogoče mirnim glasom odvrnil: «Sporočiti svoji gospodarici, da pridem.»

«Ukazano mi je, naj prečastitega privedem.»

«Pa pojdi pred menoj!»

Pustil je dečka, ki je prišel kot strežnik z njim, pri ljudeh, ki so zdaj na gričku praznovali, in s težkimi koraki stopal za dečko, ki je hitela pred njim. Juditini psi so pozdravili gosta z besnim laježem, kakor bi v njem slutili sovražnika. Sama je morala priti ven, da jih je pomirila.

Tedaj ga je zagledala.

«Jaz sem, Judita Platterjeva.»

Poslednji besedi sta mu komaj prišli čez ustnice. Da je moglo življenje storiti to, da je moral Juditko imenovati Judito Platterjevo! In še zmeraj je imela na prstu njegov prstan...

Prav tako, kakor je on njo nagovoril, je odvrnila:

«Vidim, vi ste, pater Pavel.»

Kako mrzlo in tuje je zvenel njen glas; kako mrzlo in tuje je počival njen pogled na njem. Groza bi bila morala objeti ta dva človeka, groza pred življenjem, ki je moglo dva človeka na tak način ločiti.

Potem je rekel po dolgem molku:

«Povabiti ste me dali, naj pridem v vašo hišo. Ali smem zdaj vstopiti, ko veste, koga ste povabili?»

«Ne puščam pred vrati ljudi, ki sem jih prosila, naj pridejo. Vstopite torej, prečastiti gospod! Oprostite mi, da vas drugače ne morem sprejeti.»

«Na tak sprejem sem bil pripravljen.»

Ni mu odgovorila. Stopala je pred njim in mu kazala pot.

zborovanju lepo število ljudi, ki so z zanimanjem poslušali tople besede govornikov, ko so poslušalcem razlagali smotre in program vsedravnne stranke. Omenimo naj, da so imeli pri ustanovitvi JNS za Podvelko največ zaslug šolska upravitelja g. Kotnik in g. Rustia, dobričina g. Urbanc, župan v Podvelki, g. Zapečnik, postajni načelnik v Breznem, ki je tudi predsedoval zboru, posestnik g. Kac in več drugih. Z zbora sta bili poslani pozdravni brzojavki sreskemu načelniku g. Markarju v Mariboru, desni breg, in narodnemu poslancu g. Krejčiju, ki sta bila zadržana, a sta obljubila, da to najnovejšo gorsko postojanko obiščeta junija. Po izčrpanem dnevnem redu so se vršile volitve in so bili izvoljeni z vsemi glasovi: za predsednika gosp. Kotnik, šolski upravitelj z Lehna, za I. podpredsednika gosp. Urbanc Jakob, občinski načelnik, za II. podpredsednika g. Slemenjak Karel, za tajnika g. Bukovec Ivan, za blagajnika g. Rustia, šolski upravitelj, za pomožne blagajnike gg. Čučej Ferdo, Kac Vlado in Vollmajer Ludovik, v odbor gg. Tušek Ivan, Vogrinc Andrej, Zapečnik Ivan, Grögel Adolf, Drovenik Emerik, Medved Vincencij, Grubelnik Mirko in Grubelnik Anton, v nadzorni odbor pa gg. Kac Josip, Veržko Alojzij in Pik Maks. Želimo tej zavedni gorski postojanki, ki jo čakajo še hude naloge, obilo uspeha in razmaha. Vsa čast zavednim Pohorcem v občini Podvelki!

PRAPROTNA POLICA. Dolgo vrsto let smo sanjali, kako prijetno bi bilo, če bi nam voda sama tekla v vas. Pa so prijeli zadevo v roke resni možje in danes so naše želje uresničene. Lep napredek je to za našo vas in tudi zelo koristen in zato nam ne gre v glavo, da so se tako nepotrebno vodovodu nekateri vaščani tako neusmiljeno upirali. Toda vodovodni odbor je zmagal in lansko jesen je pritekla voda po ceveh v Polico. Razume se, da je bilo veselje vaščanov izredno veliko. To veselje pa je doseglo višek 21. t. m. ob blagoslovitvi vodovoda. Za to izredno slavje so se poliški fantje in poliška dekleta že 14 dni pripravljali. Dekleta so pletla vence, fantje pa so poskrbeli za mlaje. Zajetje na Trati, reservoir in tudi vas so bili slovesno okrašeni. Tudi vrt g. Ribnikarja, kjer se je vršila vrtna veselica, je bil olepšan. Slovesnosti so se udeležili tudi gospod ban in drugi odlični gostje, ki jih je pozdravil zastopnik odbora g. Kern, deklica Brezarjeva pa je gospodu banu izročila šopek nageljnov. Nato je sledila blagoslovitev, ki jo je izvršil g. Brešar. Zatem so govorili gospod ban,

Ali je prav za prav slišal, kaj mu je rekla? ... Samo megleno se je spominjal njenih besed. Medtem ko mu je govorila, je prisluškoval njenemu glasu. Čeprav je zvenel tako hladno in tuje, je bil vendar njen glas, ko ga je spet poslušal — naposled, po letih in letih, ko si je v sto in sto prečutih nočeh domišljjal zvok njenega glasu, in mu v svojih sanjah prisluškoval. Ko je v pomladni noči stal pri njej ob bregu Eisacka, se mu je molče umaknila. Šele danes jo je spet slišal, ko je z njim govorila, in noben angelski glas mu ne bi bil mogel tako nadzemeljsko zveneti in odmevati v duši.

Stopil je v hišo ... Med temi zidovi je torej živela! Vse v njenem novem domu je bilo tako kakor ona sama: širno, zračno, svetlo. Vsako orodje v njem je pričalo o njej, o njenem duhu, o njenem delu. Pater Pavel se je moral premagovati, da ni pri tem ali onem domačem orodju obstal in položil roke na ta ali oni kraj, ki je o njem vedel, da se ga je njena roka dostikrat doteknila, nikoli počivajoča, zmeraj delavna.

«Ali hočete sestri. Kar domačega se napravite.»

«In vi?»

«Saj se spodobi, da ostane gospodinja pri gostu.»

Stala je ob mizi, ki je bila obilno obložena z jedjo in pijačo, ter pokazala gostu prostor, ki je bil njemu namenjen. Potem je rekla:

«Moji ljudje imajo zunaj opravka z ljudmi. Za vas bom pa jaz poskrbela.»

župnik g. Barle in nazadnje domačin g. Kern, ki se je vsem zahvalil in jih povabil na zabavo v Polico. Pozabiti ne smemo tudi požrtvovalnih godb iz Senčurja in Cerkelj, ki sta v obilni meri skrbeli za kratek čas. Veselica je potekla prav prijetno in gostje so odnesli iz naše vasi najlepše vtiske.

REČICA OB SÁVINJI. Občinski organizaciji JNS za Rečico in Kokarje bosta imeli skupno v nedeljo 3. junija reden občni zbor. Organizaciji sta se združili v eno. Vabljeni člani in prijatelji! Zbor bo ob dveh popoldne pri tovarišu Francu Repenšku v Nizki. Povabljeni so tudi narodni poslanci g. Rasto Pustoslemšek in drugi stranikini funkcionarji.

SV. ANTON V SLOVENSKIH GORICAH. Dne 13. t. m. je imel naš Sokol javen nastop. Krasno vreme je privabilo na naš prijazen hribeček društva Ptuj, Maribor-Pobrežje, Sv. Lenart, Sv. Trojico in Sv. Andraž, dosti posameznih sester in bratov od Sv. Jurija, Sv. Benedikta in iz drugih krajev. Popoldne ob 3. se je razvil po glavni cesti proti Društvenemu domu lep sprevid. Potem se je vršila telovadba, ki je v vseh oddelkih lepo uspela. Domače članice in domači člani so proizvajali župne vaje, deca pa je nastopila v treh točkah z zagrebškimi vajami in igrkami. Sodelovala so društva Sv. Lenart, Sv. Trojica, Ptuj, Maribor-Pobrežje in Sv. Andraž. Prav posebno razveseljivo je bilo, da je nastopu prisostvovala velika množica domačinov, ki je z zanimanjem sledila posameznim točkam. Po nastopu se je razvila prijetna sokolska veselica s srečolovom. Igrala je tudi godba. Upamo, da so prišli vsi na svoj račun. Želimo, da nas še večkrat posetite v tako lepem številu. Društvo se iskreno zahvaljuje vsem, ki so pripomogli do uspeha prireditve.

SV. MARJETA OB PESNICI. Društvo kmečkih fantov in deklet priredi 3. junija popoldne tekmo koscev. Po tekmi se bo igrala enodejanka «Umor v Vrtnarski ulici» (Bankovič). Zbirališče pri farni cerkvi ob pol 15. in nato odhod z godbo na čelu na kraj tekme. Vabijo se prijatelji kmečke mladine. Za okrepčilo in dobro kapljico je preskrbljeno. V primeru slabega vremena bo prireditev v nedeljo 17. junija z istim sporedom.

ŠT. PETER NA MEDVEDJEM SELU. Naše Društvo kmečkih fantov in deklet priredi 24. junija tekmo koscev v večjem obsegu, združeno z ljudsko veselico. Društva naj to upoštevajo in naj ne določajo svojih prireditev za ta dan.

Natočila mu je vina in položila predenj postvi. Skrbno je izbrala zanj tisto ribo, ki je imela ukrivljen hrbet in je ležala na dnu pisane skleda. Tudi kruha in sirovega masla mu je dala. Postvri so bile iz njenega gorskega hudournika, kruh in maslo z njenega doma — prav tako kakor nekoč na Platterjevi domačiji v zelenem, zelenem Vahrnu. Prav tako kakor nekoč je skrbel za njo. Toda danes je bila to skrb gospodinje, ki dá svojemu gostu najboljšo jed in pijačo v hiši, da gost ne more reči o gospodinji: «Povabi me, pa slabo postreže.»

Pater Pavel je sedel. Jedel je, kar mu je Judita dajala. Pil je, kar mu je nalivala. Stala mu je nasproti, videla ga je, kako jí in pije, in s silo se je morala spominjati, kdo je sedel za mizo in pri njej jedel.

On se je zelo izpremenil. In vendar, in vendar — še zmeraj ni bil prav nič podoben katoliškemu duhovniku. Še zmeraj je bil s slednjim gibom mladi gospod Rok. Mladi gospod Rok z Enne, ki je postal mož! Samo okoli njegovih ust je časih nekaj nemirno zadrgetalo. Samo njegove oči so nemirno, utripajoče gledale. Potem je prišlo v njegove oči nekaj zlovesčega. Ogenj je zagorel v njih. Njegova duša je morala neprestano goreti v ognju, že zdaj je morala trpeti muke vic.

Iznenada je vedela:

«Zaradi mene je prišel v to pregnanstvo in zaradi mene bo ostal tu. Tako dolgo bo ostal, dokler ne doseže tega, kar hoče... Kaj pa

GOSPODARSTVO

Tedenski tržni pregled

ZIVINA. Na mariborskem živinskem sejmu so bile za kilogram žive teže nastopne cene: debelim volom 3 do 4 Din, poldeblim 2 do 2.50, volom za rejo 2 do 3.25, bikom za klanje 2.75 do 3.25, kravam: debelim klavnim 2.75 do 3.25, plemenskim 1.75 do 2.25, klobasaricam 1.75 do 2, molznicam in brejam 2.25 do 2.50, mladi živini 3.25 do 3.75, teletom 4.50 do 5 Din. Cene mesu: volovskemu I. 8 do 10 Din, volovskemu II. 6 do 8, bikov, krav in telic 5 do 6, teletini I. 8 do 12, teletini II. 6 do 10, sveži svinjini 12 do 15 Din za kilogram.

SVINJE. Na mariborskem svinjskem sejmu so se trgovali: prasci, stari: 5 do 6 tednov, po 70 do 90 Din, 7 do 9 tednov, po 120 do 130 Din, 3 do 4 mesecev, po 200 do 220, 5 do 7 mesecev, 250 do 300, 8 do 10 mesecev, po 350 do 450 Din in enoletni po 500 do 600 Din. Kilogram žive teže je bil po 6 do 6.50 Din, mrtve teže pa po 8.50 do 10 Din.

Sejmi

4. junija: Slovenska Bistrica;
5. junija: Ptuj;
6. junija: Breg pri Ptuj;
7. junija: Kapele pri Brežicah, Loški potok;
8. junija: Rakitna;
9. junija: Tirna, Žužemberk, Pilštanj.

Vrednost denarja

Na naših borzah smo dobili v devizah (k spodnjim tečajem se prišteje še premija 28.5 %):

- 1 nizozemski goldinar za 23.10 do 23.22 Din;
- 1 nemško marko za 13.37 do 13.48 Din;
- 1 angleški funt šterling za 173 do 175 Din;
- 1 ameriški dolar za 33.80 do 34.06 Din;
- 100 francoskih frankov za 225 do 226 Din;
- 100 češkoslovaških kron za 142 do 143 Din;
- 100 italijanskih lir za 290 do 292 Din.

Avstrijski šiling se je trgoval v zasebnem kliringu po 9.35 do 9.45 Din. Vojna škoda se je zaključevala po 309 Din.

hoče ... Hoče, da se mu uklonim! Toda prej bo tekel Eisack v hrib, prej se bodo Dolomiti izpremenili v mirne gričke, kakor bo — On, o u je pognal mladeniča v strašno smrt! V mojo hišo je stopil morilec. Morilec sedi za mojo mizo in je moj kruh. Morilec je prišel zaradi mene in bo zaradi mene ostal, dokler —

Tisti trenutek pa je zaslišala, kako jo je vprašal:

«Torej tu ste si postavili hišo. Ali ste zdaj dovolj visoko?»

«Više ni bilo mogoče.»

«Drugače bi bili še više šli?»

«Da.»

«Da bi bili nebu bliže?»

«Da bi bila čim dalje od ljudi.»

«Ali ste morali toliko zaradi njih trpeti?»

«Ne.»

«Pa ste vendar pred njimi pobegnili?»

«Umaknila sem se jim in —»

«Pa se ne bojite te osamljene višave?»

«Trdno sem si postavila dom.»

«Ali veste, Judita Platterjeva, da ste prezetni?»

«Vem.»

«Varujte se!»

«Pred kom?»

«Sami pred seboj.»

«To bom storila.»

Pri tem pa sta se gledala, drug drugemu strmela trdno v oči. V duhovnikovih pogledih je gorela zagrizena volja. Njegovi pogledi so ji pra-

Kratke vesti

— **Kupuj domače blago!** V zadnjem času je gospodarska stiska pri nas že nekoliko popustila. Toda njenega najslabšega znaka, apatije (brežutja), naši podjetniki še niso preboleli. Dasi so mnogi sicer že začeli s smotrnim delom za napredek, vendar venomer vsi tarnajo, da nedostaja denarja in da pada konsum. Naš denarni trg pa se je v splošnem že precej izboljšal ter se bo še bolj in hitreje, če bo vsako podjetje izpolnjevalo svojo dolžnost in kupovalo predvsem sirovine kakor tudi stroje in ostale potrebščine domačega izvora, saj imamo skoro vsega dovolj. Kupci bodo koristili s tem samim sebi in državi. Da pa bodo videli, kaj vse se pri nas proizvaja, naj se udeležijo letošnjega XIV. pomladanskega velesajma v Ljubljani od 30. maja do 10. junija. S tem si bodo prihranili mnogo izdatkov za pojasnila o potrebi proizvodnje in potrošnje, spoznali potrebe konsumenta, pridobili večji trg za svoje proizvode, ponovno oživel in sami najuspešneje reševali stisko, ki je pač večinoma samo posledica nezaupanja proti sebi, svojim močem in sodržavljanom.

DOMAČE NOVOSTI

* **Visoko grško odlikovanje ministra dr. Kramerja.** Predsednik grške republike je odlikoval ministra na r. dr. Alberta Kramerja s Feniksovim redom I. stopnje.

* **Posvetitev hrama slave v Skoplju.** V nedeljo so se vršile v Skoplju velike slovesnosti posvetitve hrama slave, v katerem so shranjene kosti 3200 junakov, padlih v osvobodilnih vojnah. Svečanostim, ki se jih je udeležila ogromna množica ljudi, so prisostvovali tudi Nj. Vel. kralj Aleksander, predsednik vlade Uzunović, več drugih ministrov, poslancev in senatorjev, armijski poveljnik general Nedić in drugi odlični gostje. Po končanih obredih je govoril armijski general Nedić o junakih, ki so v osvobodilnih vojnah dali življenje za domovino, in o kralju Petru I. Velikem Osvoboditelju in Nj. Vel. kralju Aleksandru, ki sta z vojniki v vojni delala dobro in zlo. Nj. Vel. kralj Aleksander je imel potem na slavnostni pojedini v Oficirskem domu zgodovinski nagovor, v katerem je naglasil, da bo hram slave sam govoril, kako draga in dragocena je svoboda,

vili: „In vendar te bom premagal!“ In v Juditinih očeh je bil izraz trdne moči: „In vendar me ne boš zmogel!“ Njunji pogledi so se merili; dva nasprotnika sta bila, ki sta se v tem trenutku odločila, da se bosta drug z drugim borila, pa naj bi bil to boj na življenje in smrt. Tak boj bo! To sta v tem trenutku oba čutila.

In ta trenutek je odločil usodo obeh.

«Iti moram!»

«Srečno pot navzdol!»

«Vrnem se navzgor.»

«Kakor hočete.»

«Torej mi ne branite, da bi prihajal?»

«Saj sami veste, h komu prihajate!»

«K Juditi Platterjevi.»

«Ki nikoli ni bila dobra kristjanka. Dobra krstjanka po vaših mislih.»

«To bi se utegnilo izpremeniti.»

«Prav gotovo ne.»

«Izpremenilo se bo.»

«Mislite?»

«Da, da, da!»

S silo se je moral premagovati. Svoje življenje bi bil dal, da bi bil smel v tistem trenutku prijeti njeno uporno dvignjeno glavo z obema rokama in jo ukloniti — pritisniti do tal, ne h krvavečemu srečanju s Marijinemu, ampak k nogam odrešenika! K njegovim nogam!

Šel je. In šel je brez duhovniškega pozdrava.

koliko trpljenja in gorja so prestali mnogoštevilni rodovi od Kosovega do Kajmakčalana.

* **Hrvatski kmeti za politiko JNS.** V nedeljo se je vršilo veličastno zborovanje JNS v Slavonskem Brodu, ki se ga je udeležilo okoli 5000 kmetov iz okolice in mnogo meščanov. Na zborovanje so tudi prišli minister za trgovino in industrijo Juraj Demetrović, senatorji Toma Kovačević, prota Matija Popović, dr. Oton Gavrilović, Lazar Aničić, dr. Ljudevit Auer, narodni poslanci Stjepan Brkić, Milan Cuković, dr. Mirko Došen in podpredsednik narodne skupščine Karel Kovačević. Med drugim je minister Demetrović izjavil: «Izreden uspeh tega današnjega zborovanja dokazuje, da je narod v Slavoniji pravilno razumel namen nove politike, ki ji je dal podlagi Nj. Vel. kralj. V tej politiki je narod spregledal in se otresel strankarskih borb, ki so ga vodile v propast. Prej se je govorilo, da se naša država nahaja pred razpadom; ko pa so videli naš napredek in naše zedinjenje po 6. januarju, se je mišljenje izpremenilo. Tuji plačanci, ki so hoteli dokazati nemogućnost obstoja naše države, so pričeli pošiljati k nam bombe in peklenke stroje, da bi dokazali, da naša država ne more obstati, in da bi izzvali nezaupanje in neslogo med narodom ter tako škodovali naši skupni državi. Med tem so vsi njihovi upi propadli, ker je narod danes zedinjen. Narod čuti, da prihaja nov čas in da leži samo v našem edinstvu pod vodstvom modrega voditelja nova boljša bodočnost. Naš kralj je izvršil delo zedinjenja in sedaj gre dalje ter vodi veliko delo za zблиžanje balkanskih narodov.» Ministrovemu govoru so mnogi navdušeno pritrdjevali.

* **Razstava zemljevidov.** Letos bo na Ljubljanskem velesajmu spet nekaj novega. Videli bomo razstavo zemljevidov in vseh pripomočkov, ki so potrebni za njih izdelavo in tiskanje. Zanimive bodo fotografije iz letal, s pomočjo katerih rišejo potem zemljevid, pa tudi reliefi (posnetki pokrajin v mavcu z vsemi hribi in dolinami), ki služijo v isti namen. Zemljevidi, ki jih bjo pokazala ta razstava so tudi iz starejših časov in sega prvi v peto stoletje po Kr. Razvoj risanja zemljevidov bomo torej lahko prav lepo zasledovali. Gradivo za to nad vse zanimivo razstavo so dale razne inozemske zemljepisne družbe, prav častno pa bo na razstavi zastopan tudi naš vojni zemljevidni zavod v Beogradu. Razstava je vredna, da si jo vsakdo ogleda.

Juditini pogledi so sledili visoki podobi do vrat. Potem je morala iti pogledat za psi, da ne bi planili za duhovnikom.

Tako daleč je moglo priti med njima!

Da je morala Judita Platterjeva zadrževati pse, da se niso vrgli na moža, ki je bil nekoč mladi gospod Rok.

Tretje poglavje.

Kraljevska žena moli in pater Pavel reši svojo dušo grešne ljubezni.

Pater Pavel je prihajal in odhajal, odhajal in prihajal.

Kraljevska žena je trpela njegovo prihajanje in odhajanje, kakor je pustila stopiti v svojo hišo vsakemu tujcu, ki je prišel do njenih višav, da se je odpočil in spet šel. Gostila je duhovnika z znano gostoljubnostjo svoje hiše, kakor bi bila pogostila vsakogar drugega. Poslušala ga je, kakor bi ji bil tujec. Odgovarjala mu je, kakor bi bila prvič v življenju z njim govorila.

Časih je poskušal z naraščajočo neugnanostjo odkriti njeno notranje življenje. Vrata njenega doma je dobil vselej odprta. Vse drugo, kar je bilo njenega, pa mu je ostalo zaprto kakor knjiga s sedmimi pečati. Tem strastnejše je bilo njegovo poželenje, da bi vendar in vendar odkril njeno notranjost, njeno najgobje, najskrivnostnejše bitje. To se mu bo moralo posrečiti. Zakaj —

* **Izseljevanje v Perzijo.** Med brezposelnimi delavci raznih strok se je raznesla vest, da zbira nekdo delavce za Perzijo. Delavci so se zaradi tega obrnili na borze dela, te pa na perzijski generalni konzulat v Beogradu, ki je pojasnil, da je naseljevanje kakor v druge države tudi v Perzijo omejeno. Pri izposlovanju perzijskega vizuma je predpisano, da mora imeti izseljenec delovno pogodbo od delodajalca v Perziji, overovljeno od perzijskega generalnega konzulata, in pa bančno jamstvo, da ima dovolj sredstev za potovanje v Perzijo, za preživljanje za gotovo dobo in tudi za vrnitev v domovino.

* **Najden staroslovanski grob.** V Radomlju so kopali temelje za neko zgradbo in so pri tem našli na človeški okostnjak. Previdno so ga odkopali in ko so ga sestavili, so ugotovili, da je to okostnjak mlade, okrog 20letne ženske z zelo zdravimi zobmi. Okostje kaže, da je morala biti ženska izredno velika — skoro dva metra. Našli so tudi osem tankih obročkov nakita, ki so bili pokriti z zeleno platino. Nekdo jih je očistil v nadi, da so iz zlata, vendar pa so le iz rumene medi. Take nakite so nosili po zatrditvi starinoslovcev stari Slovani in v kamniškem okraju so že ponekod našli na staroslovanska grobišča. V Radomlju je bil okostnjak izkopan 100 m daleč od novega Sokolskega doma v smeri proti Kamniku. Na tem kraju so nekaj rasli mogočni hrasti, na katere so se včasih nanašale najrazličnejše vraže. Res pa je, da so imeli pod temi hrasti varno zavetišče rokovnjači, ki so tam pod zaščito strahov nemoteno taborili. Pripovedujejo tudi o večji bitki med Francozi in domačini, ki je bila baje na tem kraju. Najbrž so tu stari Slovani v sedmem ali osmem stoletju pokopavali svoje mrtvece.

* **Suša in mrčes v Pesniški dolini.** Pesniška dolina je bila v prvi pomladi zavita v en sam cvet. Jablane so cvetele kakor že dolgo ne in vse si je veselo obetalo obilno letino. Zdaj pa je pogled na pesniške sadovnjake žalosten. Suša je sklatila polovico sadov, cvetodež je napravil svoje, potem pa je nastopila silovita goseničja nadloga. Nekatera drevesa so kar omrežena in preprejena z roji gosenic, ki se selijo z drevesa na drevo ter delajo nepregledno škodo. Vidi se, da so ljudje v stiski, ker nimajo sredstev za škropljenje sadnega drevja proti škodljivcem.

* **Podpora za pogorelee.** Po zaslugi narodnega poslanca g. Lovra Petovarja je ministristvo za socialno politiko odobrilo podporo 50.000 dinarjev

Saj je imela še zmeraj na roki njegov prstan —

Lahko bi bila snela prstan pred njegovimi očmi in ga zagnala v kakšen prepad. To bi bilo pa proti njenemu značaju, in tega, kar je bilo proti njenemu značaju, ni nikoli delala. Ko je nekoč spet strmela na njeno desnico, je rekla na svoj mirni način:

«Tako pogosto ogledujete ta prstan. Moj zaročni prstan je. Toda mladenič, ki mi je ta obroček dal, je mrtev. Njegov prstan bom nosila do smrti in še po njej, v znak, da sem ostala rajnemu zvesta do smrti in še po njej. Uboga vdova sem postala, preden sem smela biti srečna zakonska žena.»

Prave Juditine besede so bile to. Mož, ki so mu bile namenjene, jih je čutil kakor udarec v lice. Za trenutek se mu je zvrtilo v glavi, da je moral zapreti oči. Ko pa jih je spet odprl, je bil njegov obraz blede kakor obraz umirajočega. Vprašal jo je:

«Ali ni bilo vašemu zaročencu Rok ime?»

«Rok Ennski.»

«Ali ste ga zelo ljubili?»

«Uganili ste.»

«Kakšen je bil mladenič, ki mu je bilo tako ime?»

«Kakšen je bil?»

«Ker ste ga tako ljubili, je moral biti čudovit mladenič.»

(Dalje prihodnjič.)

za pogorelce ptujskega sreza, ki so bili prizadeti od zadnjih požarnih nesreč. Trboveljska promogokopna družba pa je poklonila en vagon cementa, ki ga razdeli sreska organizacija JNS v Ptujju med pogorelce ptujskega sreza.

* **Našega kmeta, steber gospodarstva** v državi, je gospodarska stiska najbolj prizadela. Cena kmečkim pridelkom je padla tako nizko, da mu ni plačan trud, ki ga je kmet vložil v obdelavo zemlje, rejo živine in gozd. Delo kmeta je trdo. Pomagal si bo le na ta način, da poenostavi svoje delo s tem, da se poslužuje strojev in novodobnega orodja, ki mu ob manjšem trudu in stroških omogoči večji pridelek. Našega kmečkega gospodarja je treba opozoriti na nove pridobitve na tem poprišču. Na letošnjem pomladanskem ljubljanskem velesejmu od 30. maja do 10. junija bodo razstavljeni najrazličnejši poljedelski stroji in orodje. Stroji bodo v obratu, gnani z električno, parno, bencinsko in ročno silo. Za vsakega kmečkega gospodarja bo prav, da si to razstavo ogleda.

* **Nova žrtev tujih plačancev.** Pred državnim sodiščem za zaščito države v Beogradu je bila obravnavana proti 38 let staremu Ivanu Mikcu iz Zlatarja, ki je bil obtožen, da je sodeloval pri izseljenjskih «čustah». Ivan Mikec je v prvi polovici lanskega leta postal član organizacije «čustav», čeprav je dobro poznal njene namene. Dne 21. maja je pobegnil na Madžarsko, kjer so ga pa takoj aretirali. Preiskavo proti njemu so vodila civilna in vojaška oblastva. Naposled so ga v Gyekenyesu izpustili iz zaporov, izročili pa so ga dvema hrvatskima izseljencema, ki sta se po njegovih izpovedih imenovala Karlo in Mato in ki sta ga odvedla v Janko Pusto, kjer so ga voditelji izseljenjskega taborišča izpraševali o razmerah v Jugoslaviji. Nekoč je videl tudi Perčeca. Tedaj je moral položiti «čustsko» prisego. Na Janki Pusti je bilo 28 ljudi. Pozneje jih je več pobegnilo, tako da jih je nazadnje ostalo le še 18. Naposled je pobegnil še on. Vsi so imeli madžarske vojaške uniforme. Pobegnil je iz Madžarske v Avstrijo, od tam pa je izkušal 21. decembra preteklega leta priti nazaj v Jugoslavijo. Na meji je bil aretiran ter so ga takoj odvedli nazaj v Zagreb, kjer se je pričela preiskava proti njemu. Državno sodišče za zaščito države ga je obsodilo na tri leta robije in izgubo častnih državljanjskih pravic za dobo petih let.

* **Strela je zanetila požar.** Pretekli teden je nad Dravskim poljem nastala nevihta, med katero je močno treskalo. Strela je udarila v kozolec Juričevih dedičev v Lešju pri Ptujski gori. Ker je bil kozolec s slamo krit in založen s senom, je pogorel do tal. Dalje je udarila strela v gospodarsko poslopje posestnika Napasta Stefana v Cirkovcah. Zgoreli so hlev, skedenj in kolarnica, ki je bila založena z 12 metriskimi stoti sena in 10 metriskimi stoti slame. Na pomoč so prihiteli gasilci iz Cirkovca ter se je le njim zahvaliti, da so pred požarom rešili stanovanjsko poslopje.

* **Požar.** Dne 23. t. m. je začela goriti domačija posestnika Horvata v Krištancih. V kratkem času je bilo ostrešje hiše in gospodarskega poslopja v plamenih, toda naglo so bile tri brizgalne na mestu, med njimi motorka ljutomerskih gasilcev. Pozneje jih je prišlo še več. Že prvim je uspelo, da so ogenj pogasili. Zgorelo je le ostrešje, vendar je škoda znatna. Domneva se, da je bil ogenj podtaknjen.

* **Samomor 11letnega dečka.** Nedavno je utonil v valovih Dravinje 11letni učenec Stefan Jurgec z Majskega vrha, ki se je baje iz šole domov šel kopat. Orožnik od Sv. Andraža v Halozah, ki so izvršili poizvedbe, so našli truplo fanta in ugotovili, da je deček izvršil samomor, ker je bil oblečen. Fant je skočil v vodo z mosta pri Sv. Vidu, in to baje iz strahu pred svojim varuhom. Sodišče vodi preiskavo.

* **Požar v ljubljanski okolici.** V Kozarjah nad Ptujem je nastal požar v parni žagi g. Franceta. Požar je uničil žago s polnojarmenikom in s pomočjo modernimi stroji, prizidano strojnico z avtomobilom pa so gasilci z veliko požrtvovalnostjo

rešili. Gasilci so neprenehoma delali dve uri in komaj preprečili, da ni zajel ogenj tudi tega lesa in sosednjih poslopij.

* **Nesreča pri podiranju drevesa.** Anton Levec, zidar iz Dramelj pri Celju, je podiral v gozdu smreko. Po nesreči je padlo nanj drevo in mu zlomilo levo nogo, da so ga morali prepeljati v celjsko bolnišnico.

* **Razstava društva «Živalce»** bo na Ljubljanskem velesejmu od 30. t. m. do 10. junija. Razstavljeni bodo: kunci, perutnina, golobi, fazani, papige, kanarčki, psi, mačke, morski prešički, bobri, tuje živali, krzna, kletke, hlevčki, krma in orodje.

* **V kadi je utonil.** V Šarinju se je Ivanček Pfeifer igral poleg kadi, v kateri so pripravili apneno vodo za škropljenje trsja. Otrok se je nagnil na rob kadi, omahnil ter padel na glavo v ozko odprtino. Dasi je bilo v kadi malo vode, se zaradi ozkega prostora ni mogel dvigniti in se je zadušil.

* **Cena stalne legitimacije za obisk XIV. ljubljanskega velesejma,** ki bo od 30. t. m. do 10. junija, je za izvenljublanske obiskovalce znižana na 20 Din. Ta legitimacija daje pravico na poljuben vstop na velesejem in na znižano vozno na parnikih. Legitimacije prodajajo potniški uradi, denarni zavodi, županstva in drugi. Za polovično vozno na železnicah si mora vsakdo nabaviti posebno železniško izkaznico, ki jo je izdala železniška uprava sama. Dobi se pri vsaki postajni blagajni za 5 Din. Ko potnik kupuje vozno karto, kupi tudi to železniško izkaznico. Na velesejmu dobi potrdilo o obisku in mu potem vozna karta velja za brezplačen povratek do vštetelega 12. junija.

* **Nevaren požar na Rakeku.** V nedeljo okrog polnoči je nastal na Rakeku požar v skednju prodajalca oglja Rupene. Prvi so opazili ogenj železničarji, ki so se vračali z vlakom iz Postojne. Lokomotiva je s sireno dajala znake, da opozori na ogenj vaščane. Zaradi močnega vetra je bila velika nevarnost, da se ogenj razširi tudi na sosedne hiše. Iz gorečega skednja, v katerem so Rupenovci tudi stanovali, so rešili vse pohištvo. Prav tako so v zadnjem trenutku rešili iz skednja tudi konja in avtomobil, ki ga je imel ogljar za prevažanje oglja in lesa. Po dolgem naporu se je domačim gasilcem, ki so jim prihiteli na pomoč gasilci z Unca in iz Ivanjega sela, posrečilo ogenj omejiti in preprečiti, da se ni razširil še na druga poslopja. V dobri uri je bil ogenj pogasjen. Požar pa je zahteval človeško žrtev. Na senu je spal šofer, ki je bil zaposlen pri Rupenu. Ogenj je nesrečnika zalotil v spanju. Morda bi nesrečnega šoferja rešili, toda nihče ni vedel, da spi na senu. Šele drugo jutro je nekdo, ki je brskal po pogorišču, sredi kupa pepela našel zoglenelo truplo, ki je, ko so ga pobrali, takoj razpadlo. Zalostna smrt mladega šoferja je zbudila splošno sočutje. Srečo v nesreči je imel domači hlapec, ki ga je ogenj tudi zalotil v spanju, a se je še pravočasno rešil. Kako je ogenj nastal, še ni pojasnjeno.

* **Petletna deklica je utonila.** Mala Ivanka Vrhovnikova z Rakovnika pri Kamniku je šla v soboto popoldne nabirat cvetlice na travnik, ki meji na prekop med tvornico Titanom in elektrarno na Duplicu. Otrok je trgal cvetke prav ob robu prekopa in nesreča je hotela, da je zdrknil v globoko in deročo vodo, iz katere se ni mogel rešiti. Ker ni bilo nikogar blizu in tudi nihče ni slišal njenih klicev na pomoč, je mala Ivanka, ki je štela šele pet let, utonila. Truplo je našel strojnik elektrarne ob grabljah.

* **Smrtna nesreča v mlinu.** Samski delavec Šandor Kūčan, star 30 let, doma iz Križevcev, je bil zaposlen pri mlinarju Mencigerju v Kračici. Nedavno proti večeru je šel po opravkih v mlin, da bi uravnal dinamom. Pri tem pa je transmisija zdrknila s kolesa in Kūčan jo je hotel namestiti spet na kolo. Pomagal si je pri tem tudi z levo nogo. Zdajci pa ga je vrteče se kolo zgrabilo za nogo in v naslednjem trenutku ga je že z vso silo treščilo po tleh, kjer je obležal v mlaki krvi brez leve noge. Pa tudi sicer je po vsem telesu dobil

hude poškodbe. Poklicali so zdravnika, ki je odredil, da so ponesrečenca nemudno prepeljali v murskosoboško bolnišnico. Ves napor zdravnikov pa Kūčan ni mogel rešiti življenja, ker je izgubil že preveč krvi. Siromak je naslednjega jutra umrl za hudimi poškodbami.

* **Prostovoljna smrt priljubljenega mladeniča.** Nedaleč od Starega dvora pri Škofji Loki so naleteli trije delavci na obešenca, ki ga niso spoznali. Nesrečnika so brž odvezali v upanju, da ga morda še vrnejo k življenju, kar pa se jim ni posrečilo. Poizvedbe so kmalu dognale, da je šel v prostovoljno smrt priljubljeni Lojze Č., mesarski pomočnik v Škofji Loki, star 32 let. Mladenič je moral preživljati hude notranje boje, da je storil ta obupni korak, ker je bil sicer vedno dobro razpoložen. V petek zvečer se je še mudil med svojimi prijatelji in šaljivo pripomnil, da ga bodo prav gotovo oni prej spremili na pokopališče kakor on nje. Pozno v noč se je Lojze poslovil in se odpeljal s kolesom najprej baje na Trato in od tam nazaj v Škofjo Loko do gozdiča, kjer se je odločil za slovo od življenja. Kolo je prislonil na neki gaber, odložil je tudi dežni plašč, ovrtnik in samoveznico. Vrv si je ovil trikrat okrog vratu. Truplo so prepeljali na Svetje pri Medvodah, kjer so njegovi ljudje doma. Lojze je bil vnet igralec pri šahovskem klubu in priljubljen mladenič.

* **Strašen samomor z nožem v srce.** V gostilni «Koroškem domu» na Poljanski cesti v Ljubljani je izvršil te dni mož najemnice gostilne 37letni France Tršan strašen samomor. France Tršan, izučeni mesar, je že dalje časa kazal znake nezadovoljnosti z življenjem. Ko je bila usodnega časa žena odsotna, si je nesrečnik zasadi mesarski nož v srce in takoj izkrvavel.

* **Požar v Stanežičah** je nastal te dni opoldne, in sicer na strehi kajzarke Marije Šiflerjeve. Vse kaže, da so zakrivile ogenj iskre iz dimnika. Streha je bila takoj vsa v ognju. Prvi so prihiteli stanežički gasilci, za njimi pa z motornimi in ročnimi brizgalnimi gasilci iz St. Vida, Medna, Guncelj, Vižmarij in drugod. V nevarnosti je bila tudi hiša posestnika Jakoba Zlebnika. Ljudje so iz hleva in hiše le-tega spravili vse ob pravem času na varno. Ogenj je res preskočil s kajže Šiflerjeve na Zlebnikovi zgradbi, ki sta bili kriti s slamo. V nevarnosti so bile še druge hiše v bližini, kateri so ljudje obivali z vodo. Pogorela so ostrešja omenjene kajže, Zlebnikove hiše in njegovega hleva. Po skoro dvournem napornem gašenju se je vrlim gasilcem posrečilo požar zadušiti.

* **Požar.** V noči na 19. t. m. je nastal ogenj v parni posestnika Mihelaka Franca v Šikolah. Družina se je prebudila šele, ko je bilo že vse v plamenih. Ogenj je uničil gospodarsko poslopje s kolarnico in živinskimi hlevi. Razen tega je ogenj uničil še ostrešje stanovanjskega poslopja in v bližini stoječi svinjak Pernata Mihaela. Le gasilec iz Šikol in Cirkovca se je zahvaliti, da ni spet prišlo do večje požarne nesreče. Nastanek požara pa je prav tako nepojasnen kakor pri skoro vseh v tem okolišju nastalih požarih.

* **Drzen vlom z velikim plenom v Ptujju.** Pri krojaškem mojstru Adamu Novaku se je pojavil neki mlad možki, ki je iskal stanovanje, češ, da je dobil službo kot ključavničarski pomočnik. Ko je bil nekaj časa sam v stanovanju, je izrabil priliko in vlomil v omaro, iz katere je odnesel dve zlati uri, več zlatih prstanov, druge vrednostne predmete in 800 Din gotovine. G. Novak ima škodo za okoli 10.000 Din. Policija je ugotovila, da se je neznanec odpeljal z vlakom proti Pragerskemu. Zato je takoj obvestila tamkajšnje orožništvo.

* **Potrjena obsodba.** Dne 9. marca sta bila obsojena zaradi umora vinarja Jožefa Divjaka z zastrupljeno potico njegova žena Kristina Divjak in njen sokrivec Anton Kaiser. Prva je dobila 20 let, drugi pa dosmrtno ječo. Oba sta se pritožila proti obsodbi. Stol sedmorice pa je priziv zavrnil, ker je bil vložen en dan prepozno. Iz zaporov mariborske jetnišnice so prepeljali oba za kaznilniško obzidje.

* **Brezsrčna mati.** Pred dnevi so našli na Ranci, občina Pesnica, ob Puklovm ribniku okrog šest mesecev staro moško dete. Na tem žalostnem kraju ga je najbrž zapustila brezvestna mati. Otoka je prevzel začasno občinski sluga, za materjo pa poizvedujejo orožniki.

* **Razkrinkano tihotapstvo špirta.** Oblastva so prišla na sled tihotapski družbi, ki se je bavila s tihotapljenjem špirta iz savske v dravsko banovino. V zadevo je zapletenih več oseb iz Ljubljane, odnosno iz ožje ljubljanske okolice, vendar jih je imelo od teh le pet neposredno zveze z zagrebškimi posredovalci. Od teh petih oseb sta dva izučena šoferja, eden ima svoj tovorni avto, ostale tri osebe pa so po poklicu trgovci in gostilničarji.

Pismo o bojevnških shodih

Z dežele smo prejeli:

V zadnjem času delajo po deželi velik trušč bojevniki, ki sicer sami o sebi pravijo, da niso politična organizacija. Njihove besede so hude in ostre, samo človek nekako prav dobro ne ve, komu ves ta grom velja. Med drugim kriče zlasti proti korupciji. Čisto v redu! Le pozdravljati je treba, če se vrste borcev proti korupciji pomnože. Toda povedati in čisto točno obrazložiti je treba primere korupcije, da jih bo sodišče dobilo v roke in da se bo vedelo, kam pes taco moli. Vse drugo je ljudsko varanje in slepomišenje. Točnost, jasnost in razločnost so lepe čednosti!

Bojevniki seveda poudarjajo rodoljubnost, a učinek njihovih razčiščevalnih besed je tak, da ljudje na njihovih shodih kriče: «Živio Korošec» in napadajo Sokole. Ne dvomimo, da so med bojevniki ljudje, ki mislijo čisto pošteno, toda zanimivo je vendarle, kakšni ljudje se v večini udeležujejo bojevnških shodov in kako ljudje tudi pomagajo bojevnikom po deželi priganjati ljudi na njihove shode.

Naj rečemo čisto odkritosrčno, da učinek bojevnškega groma ni razčiščevanje, ampak dejstvo, da so začeli dvigati glave zaplotniški duhovi, ki so se doslej skrivali v ozadju, zdaj pa so nenkrat dobili pogum in upanje, da se bo v skajljeni vodi dalo lepo ribariti. Tega bojevniki menda niso nameravali, kakor bi bilo sklepati iz bojevnških besed, ko je bila bojevnška razčiščevalna akcija še v povojih.

Na deželi prav dobro vemo in čutimo, kaj je gospodarska stiska. Zato bi prosili bojevnške razčiščevalce, da bi nam poleg hudih besed dali tudi malo slutiti, kako, recimo, se zdravijo gospodarske neprilike. Bojimo se namreč, da nam hudo grmenje prinese le točo in nič dežja.

Na koncu naj še naglasimo, da smo od bojevnške akcije resnično pričakovali čisto kaj drugega, saj vemo, da so med bojevniki organizirani pravi in iskreni nacionalisti in rodoljubi. Te vprašamo, ali moremo od takega neodgovornega početja, ki temelji na ljudskem varanju in zlorabah ljudskega nezadovoljstva zavoljo hudih gospodarskih razmer, pričakovati koristi za narod in državo.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

NA SAVINJI SE PRIČNO REGULACIJSKA DELA.

Celje, maja.

Za vzdrževalna dela na Savinji v celjskem srezu je določenih 190.000 Din iz državnega sklada za javna dela in 130.000 Din iz rednega banovinskega proračuna. S tema zneskoma se začne že v mesecu juniju izvrševati najnujnejša dela, ki so potrebna zaradi zavarovanja različnih važnih zgradb na Savinji.

V pošteved pridejo zlasti dela pri mostu na Polzeli, kjer je treba zavarovati po povodnjih v jeseni leta 1933. in pomladi leta 1934. poškodovano obrežje Savinje, da se zavaruje most na tej važni prometni žili. V to svrhu se bo zgradilo 270 m dolgo zavarovanje desnega obrežja in 240 m dolgo zavarovanje levega obrežja. V območju občine Braslovč se bo zavarovalo v dolžini 400 m metrov desno obrežje pri Balantovem mlinu v Preserjah. Ta zavarovalna gradba je potrebna, da se prepreči nadaljnje prodiranje Savinje v smeri tako zvane malobraslovške struge, ob kateri so obrtne naprave večjega gospodarskega pomena.

Razen teh del večjega obsega se bodo obnovila in na novo zgradila manjša zavarovanja, ki so potrebna, da se prepreči uničenje zgradb in odnašanje plodne zemlje.

Vsa ta dela se bodo začela v začetku meseca junija, ko bo najbrž voda tudi toliko padla, da ne bo delala posebnih ovir nameravanim delom.

Na račun državnega kredita za javna dela v znesku 190.000 Din, ki je že dospel, bodo pretežno zaposleni nezaposleni delavci, na katere odpade okrog 7500 mezdnih dni. Iz drugega denarja pa se bo dobavil potreben material, kamen in les, pri čemer tudi pride v poštev zaposlitev brezposelnih. Prebivalstvo prizadetih krajev, ki je utrpelo ob lanskih poplavih ogromno škodo in je v raznih spomenicah in na zborovanjih JNS pozivalo sreskega narodnega poslanca g. Ivana Prekorška, da na pristojnih mestih nujno posreduje za pomoč, bo ta dela z zadoščenjem pozdravilo, ker vidi, da se naša javna uprava kljub finančnim stiskam zavzema za življenske koristi naroda.

MORAVŠKO PISMO.

Moravče, maja.

Nedavno nedeljo je praznovalo moravško pevsko društvo 40letnico obstanka. Moravčani so razobesili zastave, ki so vihrale tudi z zaloške graščine, kjer se je vršila pevka slavnost. Med lepimi pozdravnimi govori so nastopali bratski pevski zbori, tako odposlanci «Zvona» iz Ljubljane, katerih petje nas je kar očaralo. Slišali smo tudi pevka zbora z Ježice in Domžal. Pevec iz Peč, ki delujejo šele nekaj mesecev pod vodstvom tamošnjega g. učitelja, so nam prav dobro zapeli nekaj narodnih pesmic. Prav pohvalno moramo omeniti domači pevski zbor pod spretnim vodstvom učitelja g. Kotnika. Opazili smo, da moravško pevsko društvo stalno napreduje in šteje že nad 30 članov. Čestitke, ki so jih izrekli razni govorniki, so zlasti veljale ustanovitelju g. Tomanu, ki je začel pred 40 leti širiti pri nas tudi pevsko izobrazbo. Starejši Moravčani se še živo spominjamo njegovega znamenitega kvarteta, ki je prepeval v cerkvi pesmi, kakršnih poprej ni bilo slišati. Iz kvarteta se je razvil pozneje mogočen mešani in moški zbor, ki je nastopal ob raznih slovesnostih v splošno pohvalo in priznanje. Po pevskih točkah je sledila prosta zabava ob sodelovanju moravške godbe. Drugi del 40letnice pa se bo vršil v nedeljo 10. junija na dvorišču zaloške graščine. Najboljši igralci in člani pevškega zbora bodo uprizorili «Divjega lovca».

Vzhodno, četrte ure od Moravč stoji prijazna vas Drtija, kamor se odcepi z banovinske ceste steza čez travnike, vozna pot pa drži po daljšem ovinku mimo Belneka. Obe poti sta poplavljeni redno ob vsakem deževju. Pametni možje so začeli misliti, kako bi speljali po bližnjici čez travnike cesto, ki bi kljubovala povodnji. Po resnem posvetovanju so se zedinili ter se odločili za gradnjo tri metre široke občinske ceste, ki bo za Drtijo velikega gospodarskega pomena. Potreben les za mostove že imajo; prostovoljno delo pa bodo začeli složno, ko pokosijo otavo.

Moravški fantje in moravška dekleta so ustanovili na binkoštno nedeljo Društvo kmečkih fantov in deklet. Odposlanec zveze iz Ljubljane je pojasnil mladini pomen novega društva. Predsednik pripravljalnega odbora Lojze Pirnat se je zahvalil gospodu govorniku, nato pa je tajnik Ivan Lovrač prebral pravila in imena priglašanih članov.

NE VDAJAJTE SE TIHOTAPSKI STRASTI!

Poljanska dolina, maja.

Na poljanskem pokopališču sta grobova dveh nesrečnikov, ki sta prišla nedavno ob življenje zaradi tihotapstva pod Blegašem nad Kopačnico. Te dni ju je dalo višje oblastvo izkopati, da se dožene, koliko je resnice na govoricah, ki so se širile med ljudstvom o smrti obeh nesrečnikov in razburjale ljudi. Komisija, ki je sestajala iz sodnikov, treh zdravnikov in zastopnikov občine, je dognala, da so vse govorice čisto neosnovane in da so jih širili neki ljudje, ki bi radi netili med ljudstvom mržnjo in nezaupanje do oblastev, zlasti do obmejnih stražnikov.

Da tihotapec ni prijatelj obmejnim čuvarem in da vsak tat sovraži orožnike, so znane reči. Take vrste ljudje bi najrajši videli, da bi sploh ne bilo ne obmejnih stražarjev, ne orožnikov in ne sodnikov. Potem bi seveda lahko počeli, kar bi se jim zljubilo. Kam bi to vodilo, si lahko predstavljamo.

Pripomniti pa je treba, da je bil rajnik Stavnovnik sicer dostojen in priden fant. Zal, da se je vdal tihotapski strasti, kar je plačal z življenjem ne samo on, temveč tudi tovariš. Najočitejši opomin, naj se nihče več ne spušča v tihotapsko nevarnost. Obmejni stražarji imajo stroge predpise ne samo pri nas, temveč tudi v drugih državah. Vsaka država hoče imeti na meji red, kar mora biti vsakemu mislečemu človeku razumljivo.

SMRT DOBREGA DUHOVNIKA.

Vuhred, maja.

Nedavno je za zmeraj zatisnil oči po komaj petdnevni bolezni naš priljubljeni župnik g. Henrik Hrašovec, ki je dolgih 24 let župnikoval pri nas v blagor in zadovoljstvo vseh župljanov.

Kako je bil blagopokojnik priljubljen med domačimi in sosednjimi župljani, dokazujejo obilni obiski, ki jih je bil deležen ves čas, dokler je ležal na mrtvaškem odru. Na zadnji poti so pokojnika spremljali številni duhovniki in drugo občinstvo. Po maši zadušnici, ki jo je bral gospod dekan iz Vuzenice, je imel gospod župnik iz Brezna v srce segajočo pridigo, da se je po vsej cerkvi slišalo glasno ihtenje. Po pridigi so potem domači župljani v spremstvu duhovščine, gasilnega društva in ogromne množice ljudstva ponesli blagopokojnika na pokopališče. Ob grobu so se poslovili od spoštovanega župnika gospoda dekana iz Vuzenice, g. inž. Pahernik in gasilski župni tajnik g. Minařik. Nazadnje je še ribniški pevski zbor zapel «Vigred se povrne» in «Blagor mu». Dobremu župniku bodi ohranjen najlepši spomin!

PREKMURSKI GLASNIK

Obsojena tatinska tolpa. Pred malim senatom okrožnega sodišča v Mariboru se je zagovarjala ciganska tatinska tolpa iz Prekmurja, ki je imela na vesti razne zločine. Obtoženi so bili 24letni cigan Šandor Horvat iz Vanče vasi in njegovi pomočniki delavec Viktor Zemljič iz Sela, posestnika brata Franc in Tone Praudiča iz Brengove, Magdalena Praudičeva in njena služkinja Matilda Ivankova. Iz obtožnice je razvidno, da je bil Šandor Horvat že osemkrat kaznovan. Obtoženci so vlomili v železniški voz in odnesli razno blago, naslovljeno na trgovca Šiftarja v Murski Soboti. Pri tatinskem poslu pa niso imeli sreče, ker so jih orožniki zasačili in aretirali Horvata in Zemljiča. Obtožnica tudi očita Horvatu, da je lani decembra posestnika Franca Praudiča in njegovega brata pregovoril za vlom v trgovino Ivana Meška pri Sv. Bolfenku v Slovinskih goricah. Takrat so odnesli raznega tkaninskega blaga v vrednosti 11.000 dinarjev. Ukrađeno blago so shranili pri posestniku Francu Praudiču in ga počasi prodajali. Pomagala je pri tem poslu tudi služkinja Matilda. Pri razpravi so vsi obtoženci razen Horvata, ki je dejanje priznal, tajili, medtem ko so

priče zanje zelo obremenilno izpovedale. Senat jih je spoznal za krive in je bil Sandor Horvat obsojen na sedem let težke ječe in trajno izgubo častnih državljanjskih pravic, Viktor Zemljič na tri leta ječe, Franc Praudič na 18 mesecev, Anton Praudič na leto dni, Magdalena Praudičeva na šest mesecev, Matilda Ivankova pa na sedem mesecev strogega zapora.

Ciganska vlomilska tolpa v Prekmurju. Že večkrat so neznani storilci vlagali v vagon na murskosoboški železniški postaji ter odnesli razno blago. Zadnji večji vlom je bil izvršen pred meseci in kljub vsestranskemu prizadevanju orožništva ni bilo mogoče prijati pravih storilcev. Pred dnevi so železniški uslužbenci spet našli vlomljen vagon in pri natančnejšem pregledu so doznali, da manjkata dve bali blaga, naslovljeni na Šiftarjevo tvornico in na trgovca Aleksandra Trautmana. Tudi ta vlom je bil izvršen na podoban način kakor prejšnji. Tukajšnji orožniki so se z vso vneto lotili zasledovanja, ki je tudi rodilo zaželene uspehe. Sled je držala v cigansko naselbino v Borejcih. Usodnega večera so namreč nekateri ljudje opazili, kako je okoli postajnega poslopja postopal znan cigan, ki ima že številne vlome na vesti. Orožništvo se je napotilo v Borejce, da prime cigana, toda gnezdo je bilo prazno: Cigan je zaslutil, da so mu na sledu, in je zbežal, kar seveda še bolj potrjuje sum, da je on pravi vlomilec. Cigani so huda šiba božja za naše kraje, saj imajo skoro vse vlome in večje tatvine na vesti. Če bi se rešilo vprašanje ciganov v Prekmurju, bi se število vlomov in tavtin v naših krajih zmanjšalo najmanj za polovico.

Roparski napad na tihotapec. Med goričkimi gozdovi stojijo vasi, ki silijo s svojimi njivami že v sosednjo državo. Pa je že tako ob mejah, da hodijo ljudje najrajši tja, kamor ne bi smeli brez dovoljenja, seveda redkokdaj s praznimi rokami. Če bi tudi postavili na mejo betonski zid, gotovo bi našli nekateri prehod tudi preko njega. Zgodi se pa le, da marsikaterega ujamejo varnostna oblastva, večkrat pa se ujamejo tudi sami. No, zadnjič je tako bilo v bližini Markovcev. Posestnik Kovač iz Štefanovcev, ki je tik naše meje na madžarski strani, je prišel z nekim svojim prijateljem na našo stran pri Markovcih. Namenila sta se, da pri nas nakupita žganje, ker je baje tu cenejše in boljše. Oa različnih kmetov sta ga nakupila okrog deset litrov. Ker pa bi bil podnevni prehod čez mejo le preveč tvegan, sta čakala večera. Ko sta se v mraku napotila proti meji, sta se ustavila tik meje pri posestniku K. v Markovcih, kjer sta prosila, naj jim dajo nekaj večjih steklenic, da bo tovor bolj pripraven. Kmet K. in njegov brat, ki je bil takrat po naključju navzočen, sta ustregla prošnji v toliko, da sta jima dala večje steklenice, toda tudi takšne, ki so bile precej nerodne oblike. Oba madžarska državljana sta nato odšla proti meji. Komaj pa sta bila oddaljena kakih dve sto korakov od hiše, sta ju ustavila dva neznanca s klici: «Stoj!» V strahu sta Kovač in njegov tovariš vrgle tovor na tla in zbežala proti Markovcem, kjer sta potem prenočila. Druga dva dne pa je šel Kovač nazaj do kraja, kjer je bil napaden. Razločno so se še videli stopinje napadalcev, ki so držale do hiše posestnika K., kjer sta prejšnji večer prosila za steklenice. Vest o roparskem napadu je prišla na uho tudi našim oblastvom, ki so uvedla preiskavo. Zanimivo je pač, da so napadenci in napadenci prekršili zakon in da bo pri sodbi dobila zadoščenje edino pravica.

NAŠI NA TUJEM

ARGENTINSKI ROJAKI ŽRTVE DVEH SLEPARJEV.

Buenos Aires, maja.

«Novi list» v Buenos Airesu poroča o velikih sleparstvih pri Banco Commercial del Plata, kjer so naši izseljenci in tudi mnogi domačini izgubili ogromne vsote denarja. Glavna krivca in izko-

riševalca naših rojakov sta bila podravnatelj banke Tonko Milič in predsednik bančnega upravnega sveta Pedro Pandol Tadić. Prvi je prišel v Argentinijo iz Dalmacije, drugi pa se je rodil v Argentini kot sin dalmatinskih naseljenec. Tonko Milič je imel že v domovini opravke s sodišči. V New Yorku je svoječasno ustanovil neko jugoslovensko-poljsko banko, pri kateri je policija tudi razkrila razna sleparstva ter spravila nekaj njenih voditeljev pod ključ. Milič se je iz te zadeve srečno izmazal ter prišel v Trst, kjer je živel zelo razkošno. Tla pa so mu postala tudi tam prevročna in umaknil se je najprej v Francijo, potem v Anglijo, v Španijo, od tam v Peru in naposled v Buenos Aires, kamor je prišel že suh, ker je na svojih umikih zapravil vse dobičke uničene newyorške banke.

V Argentiniji je ustanovil organizacijo Izseljenskega zaščito in je bil tudi soustanovitelj lista «Slovenskega doma». Vse to pa je propadlo in za nekaj let se je spet umaknil, da bi ga oškodovani naseljenci pozabili. Zdajci pa se je spet pojavil med njimi, in sicer že kot podravnatelj velike banke Banca Commercial del Plata.

Obnovil je spet društvo Izseljensko zaščito, naposled pa je postal glavni junak sramotne sleparske zadeve, ki je razburila vso argentinsko javnost. Pedro Tadić pa se je jugoslovenskim izseljencem izdajal za odvetnika. Ustanovil je odvetniško pisarno in našim rojakom se je po vseh njihovih listih priporočal kot najboljši posredovalec in zastopnik v vseh zadevah. Da si je sleparsko prilastil odvetniški naslov, se je izkazalo šele potem, ko ga je policija aretirala zaradi sleparstev pri banki.

Milič in Tadić sta bila tudi nevarna politična sleparja. Spretno sta si porazdelila vloge in je nekaj časa eden, potem pa drugi nastopal kot vnet Jugosloven, medtem ko je njegov tajni zavaznik vznemirjal naseljence z različnimi separatističnimi političnimi nazori. Namen teh političnih vlog je bil ta, da bi vznemirjeni in razdvojeni naseljenci brez vsakega pomisleka padli v mreže, ki sta jih nastavljala oba sleparja z različnimi svojimi ustanovami. Mnogi naši rojaki so tako izgubili vse svoje prihranke.

Ko je policija razkrila v banki poneverbe in sleparstva, je Milič izginil in so ga morali 14 dni iskati z največjo vneto. Ko so ga naposled našli v nekem skritem stanovanju, je izjavil, da je bil samo uslužbenec banke in da o sleparstvih ničesar ne ve. Zatrjeval je odločno, da je za poslovanje odgovoren samo gerent Marco. Policija pri Miliču ni našla denarja, ugotovila pa je v svoje veliko presenečenje, da je imel Milič v službi dva bivša policijska agenta, ki sta ga vedno obveščala, če mu je pretila kaka nevarnost. Enega izmed teh varuhov je policija prijela in tako izsledila Miličevo skrivališče. Nekaj časa se je Milič skrival celo na poslaništvu panamske republike. Poslaniški uradnik, ki mu je nutil zavetje, bo imel zaradi tega še sitnosti, ker se z zadevo peča zdaj najvišje sodišče. Po bančnem polomu je tudi gerent Marco izginil; ko pa je čital v listih, da zvrča Milič vso krivdo nanj, se je sam prijavil sodišču.

IZ ŽIVLJENJA AMERIŠKIH ROJAKOV.

Milwaukee, maja.

Proti koncu aprila se je iz Milwaukeeja odpeljal v Waukeshe 21letni Jožef Pucelj. Zgodaj zjutraj se je vračal domov. Na križišču dveh cest, ki držita proti Milwaukeeju, je pa srečal avto, katerega luč ga je tako zmotila, da je izgubil oblast nad volanom. Avtomobil, ki je drvel s hitrostjo sto kilometrov na uro, se je z vso silo zaletel v brzojavni drog in ga prelomil. Avtomobil se je čisto razbil. Izpod razvalin so potegnili hudo poškodovanega Pucelja. Ponesrečenec si je zlomil obe nogi nad kolenom in desnico ter dobil tudi hude notranje poškodbe. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer so zdravniki izjavili, da je res čudež, da je ostal živ. Štiri dni se sploh ni zavedel, peti dan je pa samo povedal, kako se je

nesreča zgodila in se spet onezavestil. Kakor javljajo, je ponesrečenec menda pozneje umrl.

Zrtev avtomobilske nesreče je postal tudi Alojzij Kurant iz Terre Haute. Ko se je ponoči z avtomobilom vračal domov, je na železniškem križišču zavozil v njegov avto vlak in Kuranta je ubilo. Pokojnik je bil doma iz Strojnika na Štajerskem. V Ameriki je bival 29 let. Za njim žaluje žena, v starem kraju pa oče.

V kraju Garyju je bila pri avtomobilski nesreči ubita žena Toma Padrowitza iz Tioge. Pokojnica je bila rojena Slovenka in je prišla v Gary obiskat sorodnike.

V Detroitu je neznan avtomobilist podrl in precej poškodoval Jakoba Bahiča, ki so ga morali prepeljati v bolnišnico.

V Buenos Airesu je strupena muha pila Leopolda Kralja iz Št. Petra pri Gorici. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer je pa čez tri dni umrl za zastrupljenjem.

Po enomesečni bolezni je v Braddocku umrl 53letni Janez Frank, doma iz Cerknice, kjer žalujejo za njim žena in trije nepreskrbljeni otroci.

V bolnišnici v Greensburghu je umrl Anton Retar. Rajniki je štel 70 let; doma je bil iz Šmarja pri Ljubljani. Za njim žaluje hčerka.

Po dolgi bolezni je v Lorainu umrla Katarina Peternelova, rojena Mazgonova. Pokojnica je štela 69 let. Doma je bila iz Ravne pri Cerknem. V Ameriki je živela 31 let.

V Huberju je umrla Marija Kolenčeva, doma iz Litije. Za njo žalujejo mož in tri hčerke, od katerih živi ena v stari domovini.

V Evelethu je umrl Franc Perušek, ki je zapustil ženo in sedem otrok.

Po daljšem bolehanju je v Denveru umrla rojaku Jaru žena.

V Diamondvilleju je umrla 12letna Josipina Funtkova, rojena Američanka.

V Pittsburghu je umrla Ana Kostelčeva, rojena Arhova, stara 46 let. Pokojnica je zapustila moža in tri otroke.

V Sheboyganu je umrl 52letni Josip Starič, doma iz Ratne vasi pri Trebelnem. V Ameriki je bival 34 let. Za njim žalujejo žena, sin, hčerka in mati.

Iz Hamborn-Obermarxloha (Nemčija) nam pišejo: Marija Vehovarjeva prosi čitatelje «Domovine», da bi ji pomagali poiskati njenega moža Jožefa Vehovarja, rojenega leta 1893. v Nezbišah, župnija Sv. Hema, ki jo je pred desetimi leti zapustil. Javil se ji je leta 1928. poslednjič odnekod iz Francije, potem pa je izginila vsaka sled za njim. Kdor bi kaj o njem vedel, naj sporoči na naslov: Marija Vehovar, Kleiststrasse 57, Hamborn-Obermarxloh, Deutschland.

Banka Baruch

15, Rue Lafayette, PARIS

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. Vršni vse bančne posle najkulantneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Francija: št. 1117-94, Paris; Holandija: št. 1458-66; Ned. Dienst; Luksemburg: št. 5967, Luxembourg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

Listnica uredništva

Duisburg-Hamborn. Rojakom v Westfaliji priporočamo, da so v dopisih kratki in dovolj jasni. Dobili smo že več pisem, iz katerih se ne more razbrati prave vsebine.

Rab. Kadar imate kaj posebno zanimivega, pišite. Pa zelo kratko!

Ribnica na Pohorju. Če mislite, da ni kaj prav, javite oblastvom. Zmerjati brez dokazov zna pač vsakdo!

Selnica ob Dravi. O takih davčnih zadevah je hudo svetovati. Pismo smo izročili tajništvu JNS, da poizkusi napraviti, če se da kaj napraviti.

ŽENSKI VESTNIK

Nasveti o vrtnem gnoju

Če imaš vrt in gojiš tudi perutnino, si lahko za svoj vrt precej gnoja sama pripraviš med letom. Posebno še, če imaš na vrtu sadno drevje in s tem precej listja. Vse listje, ki odpade, sproti pograbi in uporabljaj kot steljo v kurniku. Kurnik pogosto skidaj in devaj gnoj v jamo, ki si jo v ta namen pripraviš v kakem skritem kotu. Na ta gnoj potem vlivaj milnico, pomije in gnojnico, če jo imaš na razpolago. Tudi razne druge odpadke, ki kmalu zgnijejo, meči na ta kup. V jeseni in pomladi premešaj ta gnoj in ko je dovolj razpadel, ga uporabi kot gnojilo. Posebno priporočljiv je ta gnoj za kumare in buče, paradižnike in papriko in za vse vrste kapusnic.

Tudi za cvetlice lončnice je kokošji gnoj priporočljiv. Kurjeke namoči v posodi, in to posodo postavi za kakih 14 dni na sonce. Voda naj stoji vedno čez kurjeke. K tej gnojnici prilij na približno en liter deset litrov vode in zalij cvetlice lončnice, ki pa ne smejo biti preveč izsušene. Čudila se boš, kako bodo cvetlice napredovale. Seveda pa lahko s to gnojnico zalivamo tudi zelenjavo, ki nam potem vse lepše in bujnejše rase. Že navadna gnojnica, ki jo prilivamo zelenjavi, pospeši nje rast in plodovitost, a gnojnica, napravljena iz kurjega gnoja, je še mnogo boljše, samo razredčiti jo moramo, in sicer nekoliko manj kakor za lončnice. Vsekakor pa zalivajmo z gnojnico ob deževnem vremenu, da ne škoduje rastlinam in tudi ne smrdi toliko, kakor če sije sonce.

Prav dobro gnojilo je kavni ocedek, ki je posebno vrtnicam koristen. K ocedku od kave, katerega po navadi vržemo proč, prilijemo en liter vode in zalijemo vsak dan drugo vrtnico.

Dobro gnojilo, ki obenem uničuje mrčes, je tekočina, ki si jo pripravimo iz cigaretnih ostan- kov. Te ostanke cigaret in cigar kakor tudi pepel spravljamo v kako škatlo in pomladi denemo na prgišče teh ostan- kov do štiri litre vode, pustimo 14 dni na soncu, potem ocedimo, prilijemo še 10 litrov vode ter zalivamo s to tekočino cvetlice lončnice. Cvetlice lepše napredujejo, posebno asparagus, katerega rade napadajo uši, a jih ta tekočina pomori. Zalivamo vsakih 14 dni. K preostali gošči denemo spet prgišče cigaretnih ostan- kov in nalijemo vode, da si tako spet pripravimo sveže gnojilo za prihodnjih 14 dni.

Za kuhinjo

Torta s kremo. Mešaj, da narase, 12 dek sladkorja, 12 dek sirovega masla, dve rebri razmehčane čokolade in pet rumenjakov, potem dodaj 12 dek zmletih, olupljenih mandeljnov ali orehov, eno žlico v rumu namočenih drobtin in sneg petih beljakov. Peci v tortnem modelu, katerega dobro namaži in potresi z drobtinami. Pečeno in hladno torto prereži in namaži s kremo. Krema: mešaj, da narase, tri jajca, 10 dek sladkorja, 10 dek sirovega masla, potem prideni dve rebri naribane čokolade, eno žlico prav suhe moke, osem dek olupljenih, zmletih mandeljnov. Lonec postavi v krop in mešaje kuhaj, da se zgosti. S to kremo namaži torto tudi po vrhu in jo potresi z zmletimi mandeljni.

Bržola v pikantni omaki. Bržolo stolci in osoli. V kozi razbela mast in prepraži eno zrezano čebulo, na čebulo položi bržolo, žlico sesekljanih kaper, eno sardelo, žličico gorčice, noževo konico paprike, malo majarona, krebujlice in tanek kosček črnega kruha brez skorje ter pokrito duši nekaj časa. Čez čas prilij nekaj žlic vode in pokrito duši približno dve uri. Preden daš na mizo, prilij osminko litra kislega mleka, premešaj in raj takoj na mizo. Zraven daš valjance ali dušen riž, cmoke in slično. Tudi solata se poda k temu.

Kuhano goveje meso s krompirjem. Kuhano goveje meso zmelji na strojčku. Na masti prepraži eno zrezano čebulo, prideni meso, malo osoli in popopraj, prideni še v oblicah kuhanega, hladnega, olupljenega in zrezanega krompirja. Vse skupaj še malo prepraži in daj s solato na mizo.

ZANIMIVOSTI

× **Madžarska je prepovedala izvoz žita.** Madžarski kmetijski minister je izdal uredbo o začasni prepovedi izvoza madžarskega žita. Uredba navaja, da je ta prepoved zaradi velike suše že nujno potrebna. Če se bodo vremenske razmere izboljšale in upanje v letošnjo žetev popravi- lo, bo prepoved preklicana.

× **Naša razdelitev časa** izvira iz dobe starih Babiloncev. Priznati pa je treba, da je zelo dobra, sicer bi jo bili že davno nadomestili z novo. Računski razlogi so dali stari Babiloncev povod, da so se odločili za dvanajstico. 12 se dá deliti z 2, 3, 4 in 6. Tako ima še zdaj dnevno dvakrat 12 ur in v letu 12 mesecev.

× **Izum za krojače.** Zmeraj prihajajo iz vseh mogočih delov sveta vesti o novih izumih. Časih se izkaže, da so res nekaj vredni, drugič pa ljudje, ki jih uporabljajo, kmalu odkrijejo, da je njihova vrednost bolj ali manj dvomljiva. In značilno je tudi, da so navadno najpraktičnejši in najbolj koristni tisti izumi, ki so videti najbolj malenkostni. Časih se lahko s pametno idejo pametnega človeka prihranijo človeštvu milijoni. Dandanes beremo največkrat vesti o raznih izumih, ki pridejo v prid vojskovanju. To je povsem razumljivo. Oboroževanje je kljub razorožitvenim konferencam geslo sveta. Pa so vendar še drugi izumi, ki so dosti bolj upoštevanja vredni. V današnji dobi imamo še nešteto vprašanj, ki čakajo pametnih glav, da jih razrešijo. Poizkus poenostavljenja življenja je prinesel že dokaj pametnih idej, ki so bile splošnosti v korist. V nekaterih strokah, ki izdelujejo človeku neizogibno potrebne reči, so odkrili razne načine poenostavljenja dela, zmanjšanja količine potrebnih izdelkov in podobnega, žal pa so se pogosto teh izumov za bogato plačilo polastile razne tvornice, ki jih izrabljajo in s tem zmanjšujejo stroške svojih izdelkov, toda prodajajo jih še zmeraj po starih cenah ali pa jih znižajo le tako malo, da jim še zmeraj ostajajo dosti večji dobički kakor prej. Zanimalo bo, če navedemo vsaj en primer takega izuma. Sicer je sam na sebi v primeri z drugimi na videz brez pomena, zlasti zaradi tega, ker ga čaka najbrž ista usoda kakor vse podobne — odkup po tvornicah — toda če bi prišel javnosti v korist, bi pomenil za preprostega človeka velik prihranek. Reč je docela preprosta: Doslej je porabil krojač za obleko okoli tri metre blaga ali pa še več. Kroji, ki jih je dobival, so bili pač tako prirejeni, da z manjšo količino blaga ni mogel izhajati. Posledica tega krojenja pa je bila ta, da je ostalo precej krp, ki niso bile drugače porabne kakor morda kdaj pozneje, ko je bila obleka že obrabljena, za krpanje. Dobiček od tega je imela v glavnem tvornica, ki je blago izdelovala. Zakaj krpe same pač niso nič vredne. Nedavno pa je neki nemški krojač odkril nov način prirezovanja blaga, kjer se poraba blaga zmanjša pri normalnem človeku na okoli 2-4 m. Svoj izum je dal seveda patentirati in strokovnjaki so ugotovili, da po njegovem načinu izdelane obleke po elegantnosti niso prav nič zastajale za oblekami, ki so bile napravljene iz dosti večje količine blaga. Ta patent se je med Nemci, kakor pišejo nekateri nemški strokovni listi, hitro razširil in danes je le malo krojačev, ki bi bili tako nepodjetni, da ga ne bi uporabljali. Kolikšen je prihranek pri povprečni boljši obleki, si lahko sami izračunate. Pri blagu, ki stane po 300 dinarjev meter, najmanj sto petdeset dinarjev. In prav tako obstoje tudi načrti za površnike in suknje, pri katerih je povprečen prihranek 50 do 80 centimetrov. Tako si lahko prihranimo pri obleki povprečno 20 odstotkov vseh izdatkov,

Oba,

mož in žena sta zadovoljna, ker sta si nakupila vse potrebno manufakturno blago po ceni v Trgovskem domu Sterneckij, ki Vam brezplačno pošlje na ogled svojo izbrano kolekcijo platna, gradla, cefirja, sukna, kamgarna, volne, svile, klota, poplina, kretona, tiskovine in drugega manufakturnega blaga.

Trgovski dom
Sternecki
Tovarna perila in oblek
Celje št. 97

Veliki ilustrirani cenik in vzorci zastoj!

obleki povprečno 20 odstotkov vseh izdatkov, kar dinar, obilo.

× **Čez 212 let bomo vsi norci.** Angleški učenja Henry Larrick je izračunal, da bo v teku treh stoletij vse človeštvo ponorelo. To ni same gola napoved brez številke. Henry Larrick navaja za svojo trditve te-le številke: leta 1859. je prišel en norec na vsakih 535 ljudi, leta 1897. je bil na 312 ljudi en norec in leta 1932. je bil že vsaki 144 človek norec. Če pojde tako naprej, bo leta 1977. vsak stoti človek norec in čez 212 let bo vsa Evropa ponorela.

× **Strelodov na klobuku.** Neka milanska tvrdka si je izmislila 6 m visok strelodov, ki se dá zložiti okoli klobuka in nima posebne teže. Namenjen je predvsem zaščiti kmetov, ki jih pri delu na prostem zateče nevihta. V tem primeru se strelodov odvijne in vtakne v zemljo. Izumitelj trdi, da strela potem ne more zadeti kmeta.

× **Okradeni sodniki.** Porotna obravnava v nekem ameriškem mestu je bila zelo zapletena in tako je napovedal predsednik čez nekaj časa odmor, da bi se z dvema prisodnikoma malo okrepčal. Gospodje so odšli v sosedno sobo, kjer so odložili sodniške talarje, potem so pa sledili glasu lačnih želodecev. Lahko si mislimo njihovo presenečenje, ko so se vrnili, pa ni bilo sodniških talarjev nikjer. Tudi sodniške čepice so bile izginile z obešalnika. Zlato obrobljena očala, ki jih je rabil predsednik med obravnavo, so pa ležala razbita na tleh. To pa še ni bilo vse. Presenečeni sodniki so opazili, da jim je izginila tudi nova aktovka, kjer so bile važne listine o neki drugi sodni zadevi. Ker se pa predsedništvo porotnega sodišča po zakonu ne sme pojaviti brez talarjev, ni kazalo okradenim gospodom drugo, nego preskrbeti si nove talarje. To pa ni šlo tako hitro in porotniki so z občinstvom vred godrnjali, ker so morali dolgo čakati. Naposled se je pojavil v sodni dvorani sluga, ki je sporočil, da se obravnava ne more takoj nadaljevati, ker so bili predsedniku in prisodnikoma ukradeni talarji. Porotniki so počili v smeh in smejali so se tako dolgo, da je en porotnik ugotovil, da mu je nekdo ukradel iz žepa uro.

× **Učakal je 207 let.** Pod tem naslovom poroča neki veliki angleški list o najstarejših prebivalcih na svetu, med katerimi omenja tudi Jugoslovence. Takole piše: Najbrže še ni bil dosežen višek, kakršnega je dosegel jugoslovenski zakonski par Stojan in Jelka Dimitrijevič, ki sta pred kratkim praznovala stoletnico zakonskega življenja. Stejeta vsak po 118 let. Zelo izreden primer je to, saj se pri stoletnikih navadno dogaja, da so bili po večkrat poročeni. Sloveči Zaro Agha, ki je kakor znano 156 let star, je bil kar enajstkrat poročen. Živel je tudi neki Anglež po imenu Daniel Macarthy, ki se je petič oženil, ko je štel 84 let ter imel dvajset otrok. Umrli je star 112 let. Macarthy je kot stoletnik hodil redno na lov. Zdaj živi na Angleškem neki Richard Ferris, ki šteje nad sto let, a je še danes strasten lovec lisic. Grofica Katarina Desmondova je umrla stara 140 let ter je imela hčer, ko je bila stara 65 let. Nezaslišano čudo pa je bilo to, da so ji malo pred smrtjo zrasi novi zobje. V župniji Sv. Lenarta v Shoreditchu na Angleškem imajo zabeleženo, da je bil Tomaž Carn 207 let star, ko je umrl, kar je gotovo višek dolgosti življenja v novejšem času. Skoro neverjetno, a učenjaki trdijo, da ni izključena človeška starost od 140 do 160 let. Da so v prejšnjih stoletjih ljudje živeli dalje časa kakor današnji pomehkuženi svet, je pa tako znano.

× **Gora zasula 12 vasi.** Iz Honkonga poročajo, da se je v Lušangu v pokrajini Kvantungu dogodila nenavadna nesreča. Gora Kaiman, ki se je vdrla, je zasula 12 večjih naselbin. Hkratu je zasula tudi strugo reke in uničila več čolnov in ladij. Reka je krenila v drugo smer, v dosedanji strugi pa je nastalo mnogo vodopadov. Več sto oseb je mrtvih.

× **Staviski je psovka.** Eugene Jean, bivši župan mesta Metz, je vrgel županu v neki kavarni najnovejšo psovko v obraz. Zaklical je proti njemu: «Vi, Staviski!» Župan je tožil bivšega župana zaradi žaljenja časti in ta je bil tudi obsojen, ker se je sodišče postavilo na stališče, da je Staviski (znan veleslepar) grda psovka.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Radovednost.

Oče: «Ko sem bil jaz tako mlad, kakor si ti, sinko, nisem nikoli lagal.»

Sinko: «Kdaj si pa začel lagati, očka?»

Odločen mož.

«Zdaj pa niti besedice več!» zakriči mož.

«Kaj praviš? Komu si dejal to?» se oglasi žena.

«Sebi sem zapovedal molčati», hitro popravi mož.

Njena prepoved.

Ona: «Če me poljubite, bo.n kričala.»

On: «Pa vendar ne tu, saj so ljudje blizu.»

Ona: «Pa pojdiva kam drugam, kjer ni ljudi.»

Previdnost.

Avtomobilist: «Mladi mož, ali znate šofirati avto?»

Neznanec: «Ne.»

Avtomobilist: «Potem, prosim, pazite trenutek na moj avto.»

Kdo je najboljši učeneec.

Stric: «No, otroci, kako se učite v šoli?»

Prvi deček: «Jaz sem prvi v računanju.»

Drugi deček: «Jaz sem pa prvi v pisanju.»

Tretji deček: «A jaz sem prvi na ulici, ko je šola končana.»

Žalost.

Urša: «Zelo sem žalostna: mojega moža so zaprli za tri mesece.»

Jera: «No, saj trije meseci kmalu minejo!»

Urša: «Saj to je tisto, kar me žalosti.»

Narobe.

A: «Ali si govoril s svojo ženo?»

B: «Žal ne, pač pa je ona govorila z menoj...»

Sreča.

Jera: «Neznosno je, da mi mož vedno govori o svoji prvi ženi.»

Gasper: «Ti imaš še srečo. Moja žena mi pa neprestano govori o možu, ki ga vzame po moji smrti...»

Oporoka.

Mož na smrtni postelji ženi: «Posteljo dobi najstarejša hčerka.»

Žena: «Ne, posteljo dobi najmlajša.»

Mož: «Uro s kukavico zapustim najmlajšemu sinu.»

Žena: «Ne, uro dobi najstarejši.»

Mož: «Knjige zapuščam srednjemu.»

Žena: «Ne, knjige si otroci razdele.»

Mož: «Tristo vragov, kdo pa umira, jaz ali ti?»

Čudna reč.

V hišo se je vselila nova stranka. Minkica od sosedovih je prišla pogledat, kakšni ljudje so novi gostjači. Ko je opazila pri njih šestletnega fantka, ga je vprašala, ali ima še kako sestrico ali brata.

«Imam,» je ta odvrnil, «tri polbratce in dve polsestri.»

Minkica se je začudila: «Za božjo voljo, potem si od vse družine samo ti cel?»

Potrpežljivost.

A: «Za svoje blagostanje se moram zahvaliti samo svoji izredni potrpežljivosti.»

B: «Saj si vendar podedoval svoje imetje po stricu.»

A: «Da, toda čakati sem moral 30 let, da je stric umrl.»

Za Vas imamo:
 Violine . . . 69 Din Oltare . . . 136 Din
 Mandoline 95 " Harmonike 69 "
 Tambure . 68 " Gramofone 465 "
 Zahtevajte brezplačni katalog.
MEINEL & HEROLD
 tovarna glasbil
 pr. podr. MARIBOR št. 104

POZOR!!!

Gotov denar zaslužite doma,

če imate naš domač pletilni stroj «**REGENTIN**». Brez rizika, brez poprejšnjega znanja. V devetih mesecih smo plačali nekemu našemu sotrudniku Din 22.433,24 v gotovini. Tudi vi morete tako zaslužiti. Zavezujemo se, da vam za dobro ceno odkupimo vaše izgotovljeno blago.

Brezplačna pojasnila daje: Domača pletarska industrija, Josip Tomažič v Mariboru, Krekova ulica šte. 16.

Krščansko podjetje od 1931. 80

Najstarejše kronične rane

začeli zanesljivo in naglo

„FITONIN“,

zdravilo za stare zanemarjene rane, kar je dokazano in ugotovljeno od naših zdravnikov in zdravstvenih zavodov. Bili so primeri, ko so bile take rane stare preko 20 let, a so se zacelile v teku še ne meseca dni.

Steklenica 20 Din v lekarnah. Po poštнем povzetju 2 steklenici 50 Din. Poučno knjižico št. 16 pošlje «FITONIN», dr. z o. z., Zagreb I-78.

Reg. pod S. br. 1281 od 28. julija 1933.

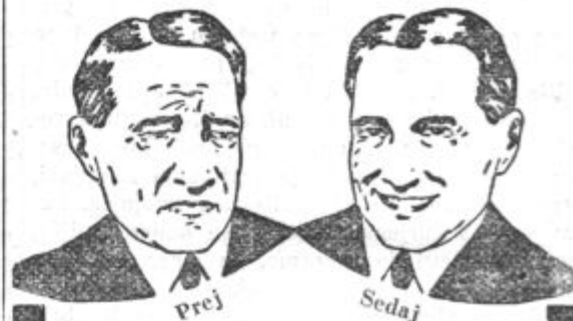

Tudi Vi XIV. obiščite **LJUBLJANSKI VELESOJEM**

od 30. maja do 10. junija

Železniška izkaznica za **POLOVIČNO VOZ-NINO** se dobi pri blagajnah vseh železniških postaj in velja **5 Din.**

Permanentne velesojemske legitimacije se dobivajo pri Putniku, denarnih zavodih in občinskih uradih. Sejmišče obseza 40.000 m². Vsakovrstno blago. Specijalne razstave: kartografska, gospodinjstva, reklamno-propagandna, ruska. Priključeno velikomestno zabavišče. **Združite koristno z ugodnim!**

Prava uteha za živčno bolne!

Tako nenadno izpremembo povzroči v prav kratkem času — že

PO NEKOLIKO TEDNIH

naše preizkušeno hranilno sredstvo.

Brezplačno in poštne prosto

pošljemo vsem, ki se obrnejo do naš, obširno razpravo o tem hranilnem sredstvu. Število onih, ki so poslušali naše nasvete in se tako rešili bolečin, je izredno veliko.

Pišite še danes na nižje navedeni naslov:

Poštno zbiralno mesto:

Ernest Pasternack, Berlin S. O.

Michaelkirchplatz 15, Abt. 88.

MALI OGLASI

Zelo poceni se oblečete pri Preskerju v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 14. 126

Prodajamo na obročno odplačila švedske posnemalnike za mleko in brzoparilnike za krmo.

Sprejmemo potnike. «Tehna», Ljubljana, Mestni trg št. 25/L.

Pletilne stroje prodaja na obroke Tehna, Ljubljana, Mestni trg št. 25/L.

Prodajam srednjeveliko posestvo,

ležeče ob cesti pri železniški postaji Mestinju. Hiša in gospodarsko poslopje sta zidana in z opeko krita. — Ptičar v Mestinju, pošta Podplat. 142